

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
UNITATEA CENTRALĂ DE ARMONIZARE PENTRU AUDITUL PUBLIC INTERN

Aprobat,

Ionuț Mișa
Ministrul Finanțelor Publice

RAPORT privind activitatea de
audit intern din sectorul public din
România, pentru anul 2016

Cuprins

Introducere	2
Partea I – Situația actuală a auditului public intern în România	3
1. Înființarea și funcționarea auditului intern	3
1.1. Înființarea structurii de audit public intern	3
1.2. Funcționarea auditului public intern	6
2. Raportarea activității de audit intern	8
3. Independența auditului intern și obiectivitatea auditorilor	9
3.1. Independența auditului intern	9
3.2. Obiectivitatea auditorilor	10
4. Asigurarea cadrului metodologic și procedural	10
4.1. Emiterea normelor proprii de audit public intern	11
4.2. Actualizarea normelor proprii de audit public intern	11
4.3. Procedurarea activităților de audit public intern	11
4.4. Respectarea normelor de conduită etică	12
5. Asigurarea și îmbunătățirea calității activității de audit public intern	12
5.1. Elaborarea și actualizarea PAIC	13
5.2. Realizarea evaluării externe	13
6. Resursele umane alocate structurii de audit intern	13
6.1. Gradul de ocupare a posturilor	13
6.2. Fluctuația personalului	14
6.3. Structura personalului	15
6.3.1. Structura personalului de conducere	15
6.3.2. Structura personalului de execuție	16
6.4. Analiza caracterului adecvat al dimensiunii structurii de audit intern	17
6.5. Asigurarea pregătirii profesionale continue a auditorilor interni	18
7. Planificarea activității de audit public intern	19
7.1. Planificarea multianuală	19
7.2. Planificarea anuală	20
8. Realizarea misiunilor de asigurare	20
9. Urmărirea implementării recomandărilor	21
10. Raportarea recomandărilor neînsușite	21
11. Raportarea iregularităților	22
12. Elaborarea raportului financiar	22
13. Exercițarea funcției de audit public intern prin contracte de prestări servicii	22
14. Realizarea de către DGRFP-uri a atribuțiilor delegate de către UCAAPI	22
15. Înființarea comitetelor de audit intern	23
Partea a II-a – Activitatea desfășurată de UCAAPI în anul 2016	24
16. Misiuni de audit și alte activități în calitate de Autoritate de Audit	24
17. Misiuni de evaluare/îndrumare a activității de audit public intern	24
18. Activități specifice privind realizarea obiectivelor generale ale auditului public intern	25
Partea a III-a – Activitatea Comitetului de Audit Public Intern din România	29

Introducere

Scopul raportului

Prezentul raport este elaborat în conformitate cu prevederile art. 8(g) din cadrul Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, și are scopul de a prezenta modul de organizare și desfășurare a activității de audit public intern în România, în cursul anului 2016.

Rolul raportului este de a prezenta situația actuală a auditului public intern în România, precum și de a sprijini la identificarea direcțiilor de acțiune ce vor fi urmate de către UCAAPI pentru dezvoltarea acestei funcții. Raportul va fi comunicat Guvernului României, în conformitate cu prevederile legale.

Informațiile și datele din raport sunt preluate din rapoartele anuale privind activitatea de audit public intern elaborate de structurile de audit public intern și transmise la UCAAPI. Pentru aceste rapoarte, persoanele care le-au elaborat își asumă întreaga responsabilitate.

Raportul este structurat în 3 părți. Partea I tratează situația actuală a auditului public intern în România, Partea a II-a prezintă activitatea desfășurată de UCAAPI în anul 2016, iar Partea a III-a se referă la activitatea Comitetului de Audit Public Intern din România.

*

Colectarea informațiilor s-a bazat pe elaborarea de către UCAAPI a unui format standard de raportare care a fost transmis spre completare tuturor structurilor de audit public intern. Din informațiile colectate, la nivel național s-a raportat un număr total de 11.031 de entități publice. În funcție de tipul ordonatorului de credite acestea se împart în 3.013 ordonatori principali de credite și 8.018 unități subordonate, sub autoritatea sau în coordonarea acestora. Pentru ușurința exprimării, pe parcursul prezentului raport, se va folosi sintagma "entități subordonate" cu referire la aceste entități.

În funcție de tipul administrației publice, cele 11.031 de entități se împart în 1.320 de entități în administrația publică centrală și 9.711 entități în administrația publică locală.

Partea I – Situația actuală a auditului public intern în România

1. Înființarea și funcționarea auditului intern

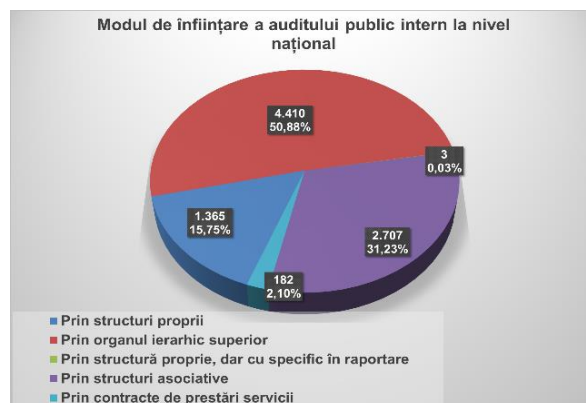
1.1. Înființarea structurii de audit public intern

Organizarea structurii de audit public intern se referă fie la înființarea unei structuri proprii de audit public intern fie la accesul la o funcție de audit public intern, furnizată de organul ierarhic superior, în condițiile legii.

La nivel național, fără a ține cont de tipul ordonatorului de credite (principal sau entitate subordonată) sau de tipul de administrație publică (centrală sau locală), există un număr total de 11.031 instituții care au obligativitatea înființării funcției de audit public intern, conform raportării primite.

Dintre acestea, a fost înființată funcția de audit intern la un număr de 8.667 de structuri, ceea ce reprezintă un grad de înființare al auditului intern de circa 79%. Înființarea auditului intern s-a realizat astfel:

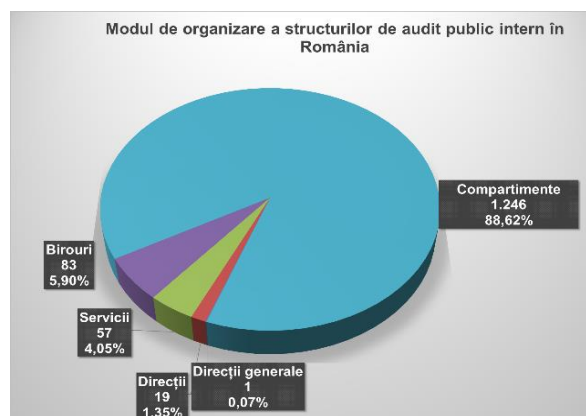
- 1.365 au înființat auditul intern prin structuri de audit proprii organizate astfel:
 - 1 direcție generală;
 - 13 direcții;
 - 54 de servicii;
 - 80 de birouri;
 - 1.217 de compartimente;
- 4.410 cazuri în care auditul intern este asigurat de către organul ierarhic superior;
- 3 entități sunt reprezentate de ordonatori principali de credite care au înființat structuri de audit intern, dar din cauza specificului activității și ținând cont de faptul că acest raport este public, nu pot raporta aceste informații;
- 182 contracte de prestări servicii.
- 2.707 prin 42 de structuri de audit intern în sistem de cooperare, organizate astfel:
 - 6 direcții;
 - 3 servicii;
 - 3 birouri;
 - 29 de compartimente;
 - 1 caz nu a raportat.

*

Din punctul de vedere al structurilor de audit intern, la nivel național există un număr total de 1.407 structuri, dintre care:

- 1 direcție generală;
- 19 direcții;
- 57 servicii;
- 83 de birouri;
- 1.246 de compartimente;
- 1 caz nu a raportat.

Din analiza datelor se poate observa faptul că ordonatorii de credite au organizat auditul intern cu preponderență sub formă de compartiment. Astfel, există un număr de 1.246 structuri de audit intern organizate sub formă de compartiment, ceea ce reprezintă circa 89% din numărul total al structurilor (1.407), procent similar cu cel din anul 2015.

Acest lucru este cauzat de faptul că, prin Cartea II, Titlul III, art. 13, punctul 54 din cadrul Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, s-a stabilit faptul că structura organizatorică a autorităților și instituțiilor publice trebuie să respecte următoarele cerințe:

- a) pentru constituirea unui birou este necesar un număr de minimum 5 posturi de execuție;
- b) pentru constituirea unui serviciu este necesar un număr de minimum 7 posturi de execuție;
- c) pentru constituirea unei direcții este necesar un număr de minimum 15 posturi de execuție;
- d) pentru constituirea unei direcții generale este necesar un număr de minimum 25 de posturi de execuție.

În acest context, având în vedere aceste cerințe ordonatorii de credite au preferat înființarea structurii de audit public intern sub formă de compartiment. Din punct de vedere al organizării administrației publice, această formă de organizare nu este reglementată dar ea a fost introdusă în Legea nr. 672/2002, republicată, pentru a veni în sprijinul ordonatorilor de credite aflați în imposibilitatea înființării unui birou de audit public intern. Astfel, prin art. 2(f) se specifică faptul că auditul public intern se poate organiza sub formă de compartiment cu minim doi auditori interni, angajați cu normă întreagă.

Un inconvenient major al acestei forme de organizare este acela că, nefiind reglementată de legislația specifică funcției și administrației publice, nu se pot înființa posturi de conducere la nivelul compartimentului ceea ce atrage după sine deficiențe în exercitarea funcției de audit public intern precum și dificultăți în implementarea metodologiei de efectuare a misiunilor de audit public intern. Există cazuri în care au fost nominalizați coordonatori ai compartimentului de audit public intern, fără însă a exista posibilitatea legală de remunerare a acestora în raport cu atribuțiile acordate, ceea ce poate crea insatisfacții în rândul acestor persoane și implicit poate afecta calitatea funcției de audit public intern.

Pentru rezolvarea problemei înființării structurii de audit public intern sub formă de compartiment UCAAPI va iniția discuții cu Agenția Națională a Funcționarilor Publici, cu scopul de a identifica soluții legale care să permită funcționarea normală a unui compartiment de audit public intern cu două persoane.

Atât la nivelul ordonatorilor principali de credite ai administrației publice locale, cât și la nivelul entităților subordonate acestora, există 182 de unități care au înființat auditul public intern prin contracte de prestări servicii (prin 105 contracte de prestări servicii – vezi punctul 13 din Partea I).

Față de anul 2015, când erau în derulare 222 de contracte de prestări servicii pentru funcția de audit public intern, doar la nivelul ordonatorilor principali de credite, în anul 2016 numărul contractelor a scăzut cu 18%, existând un număr de 182 de astfel de contracte atât la nivelul ordonatorilor principali de credite ai administrației publice locale cât și la nivelul entităților subordonate acestora.

Entitățile care au înființat auditul intern prin contracte de prestări servicii au următoarea structură și dispersie:

- Regiunea Brașov: 16 comune și 1 US municipiilor;
- Regiunea Craiova: 1 oraș, 21 de comune și 21 US comunelor;
- Regiunea Galați: 1 comună și 1 US comunelor;
- Regiunea Cluj-Napoca: 2 orașe și 32 de comune;
- Regiunea Timișoara: 1 comună;
- Regiunea Ploiești: 9 comune și 7 US comunelor;
- Regiunea Iași: 38 de comune și 31 de US comunelor.

Menționăm faptul că, odată cu emiterea OUG nr. 26/06.06.2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea

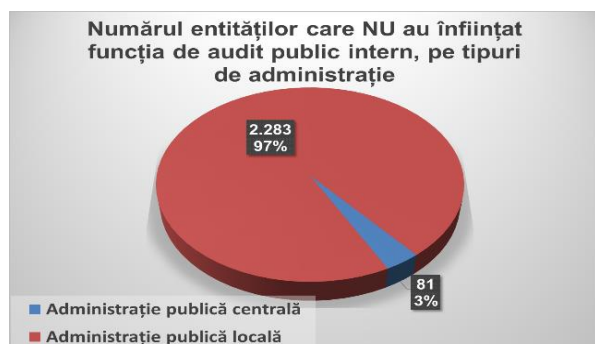
*

disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative, s-a abrogat modalitatea de asigurare a activității de audit public intern contracte de prestări servicii, menționată la art.11, lit. c) din Legea nr. 672/2002. După intrarea în vigoare a OUG nr. 26/2012 nu se mai poate organiza și exercita activitatea de audit public intern prin contracte de prestări servicii.

*

Din totalul de 11.031 de entități publice existente, un număr de 2.364 de entități nu au înființat funcția de audit public intern: 2.283 în administrația publică locală și 81 în administrația publică centrală.

Se observă faptul că această problemă se manifestă mai ales în cadrul administrației publice locale, cu o pondere de circa 97%.

Cauzele neînființării auditului public intern sunt reprezentate de faptul că:

- Managerii UAT-urilor nu au înțeles rolul și necesitatea auditului public intern;
- Există restricții legislative privind numărul maxim de posturi ce pot fi create în cadrul UAT-urilor;
- Resursele financiare existente sunt insuficiente;
- În cazul restructurării instituțiilor s-a procedat la desființarea structurilor de audit public intern, redistribuirea posturilor de la nivelul compartimentului de audit către alte structuri din cadrul entității sau preluarea posturilor de auditor intern și transformarea lor în posturi de consilier de către ordonatorul principal de credite;
- Nu sunt aplicate sancțiuni pentru neorganizarea auditului intern, deși această faptă constituie contravenție conform prevederilor art. 23(a) din cadrul Legii nr. 672/2002 republicată, și este sancționată cu amendă între 3.000 și 5.000 de lei.

Neaplicarea sancțiunilor este generată de faptul că nu sunt puse în aplicare, la nivel național, prevederile art. 24 din cadrul Legii nr. 672/2002 republicată, prin care ordonatorii principali de credite trebuie să împuternicească reprezentanți care să constate și să aplice sancțiunile. Lipsa implementării acestor prevederi în cei 15 ani care au trecut de la data emiterii Legii auditului public intern (anul 2002), combinată cu restricțiile bugetare și de personal aplicate în administrația publică, au generat situația existentă la acest moment.

*

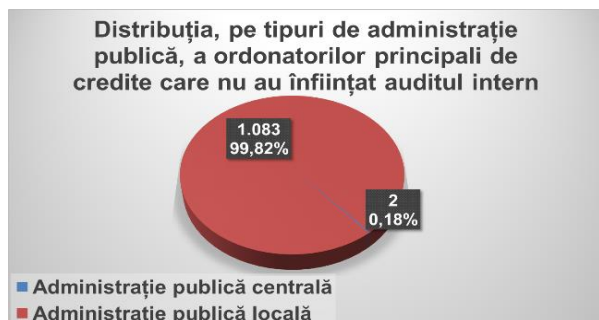
La nivelul administrației publice există un număr de 3.013 ordonatori principali de credite care au obligația de a înființa funcția de audit public intern. În subordinea acestora există un număr de 8.018 entități ai căror manageri au de asemenea obligația de a înființa funcția de audit public intern.

La nivelul ordonatorilor principali de credite, funcția de audit public intern a fost înființată de 1.928 dintre cele 3.013 entități publice, ceea ce reprezintă un grad de înființare a auditului intern de circa 64%, fără a lua în calcul entitățile subordonate. Înființarea auditului intern s-a realizat astfel:

- ♦ 550 de entități au înființat auditul intern prin structura proprie de audit intern, organizată astfel:
 - 1 direcție generală;
 - 8 direcții;
 - 31 servicii;
 - 35 birouri;
 - 472 compartimente;
 - 3 structuri fără informații datorită specificului activității.
- ♦ 1.257 de entități au înființat auditul intern prin 42 de structuri de audit intern în sistem de cooperare, organizate astfel:
 - 6 direcții;
 - 3 servicii;
 - 3 birouri;
 - 29 de compartimente;
 - 1 caz nu a raportat.
- ♦ 121 de entități au înființat auditul intern prin contracte de prestări servicii.

Funcția de audit public intern nu a fost înființată de 1.085 de ordonatori principali de credite dintre cei 3.013 existenți: 2 în

administrația publică centrală și 1.083 în administrația publică locală.

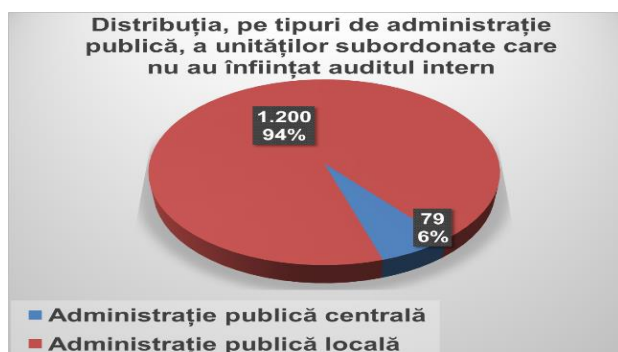

Ponderea covârșitoare a acestei probleme, de peste 99%, se regăsește în cadrul administrației publice locale.

La nivelul entităților subordonate ordonatorilor principali de credite, funcția de audit public intern a fost înființată de 6.739 dintre cele 8.018 entități publice, ceea ce reprezintă un grad de înființare a auditului intern de circa 84%. Înființarea auditului intern s-a realizat astfel:

- ♦ 818 entități au înființat auditul intern prin structura proprie de audit intern, organizată astfel:
 - 5 direcții;
 - 23 servicii;
 - 45 birouri;
 - 745 compartimente;
- ♦ 5.860 de entități au înființat auditul intern prin faptul că această funcție este asigurată de către organul ierarhic superior;
- ♦ 61 de entități au înființat auditul intern prin contracte de prestări servicii.

Funcția de audit public intern nu a fost înființată de 1.279 dintre cele 8.018 entități publice subordonate: 79 în administrația publică centrală și 1.200 în administrația publică locală.

Ponderea covârșitoare a acestei probleme, de circa 94%, se regăsește, și de această dată, tot în cadrul administrației publice locale.

Față de anul 2015 numărul entităților subordonate **din administrația publică centrală**, care nu au înființat funcție de audit intern (nici prin structură proprie și nici prin organul ierarhic superior) a scăzut cu circa 42% de la 186 la 79 de entități.

1.2. Funcționarea auditului public intern

Prin funcționarea auditului public intern se înțelege măsura în care structurile de audit public intern înființate funcționează în mod efectiv. În special se urmărește a se identifica câte și care sunt cazurile în care auditul intern este înființat dar nu funcționează și de asemenea se urmărește identificarea cauzelor acestor aspecte.

Un aspect particular al funcționării structurii de audit intern este reprezentat de cazul în care auditul intern a fost înființat prin asigurarea acestei funcții de către organul ierarhic superior. În acest caz, structura de audit intern de la organul ierarhic superior este cea care trebuie să efectueze misiuni de audit intern la entitatea subordonată, asigurând, în termen de 3 ani, conform prevederilor legale, acoperirea sferei auditabile. În aceste condiții, în cazul în care structura de audit intern de la nivelul organului ierarhic superior, în ultimii 3 ani nu a efectuat nicio misiune de audit intern la entitatea subordonată, se consideră că, la nivelul acestei entități, auditul intern este înființat dar nu funcționează.

Gradul de funcționare al auditului public intern este determinat ca raport procentual între numărul de entități în care auditul intern funcționează și numărul total de entități existente care aveau obligația de a avea o structură de audit intern funcțională.

La nivel național, fără a ține cont de tipul ordonatorului de credite (principal sau entitate subordonată) sau de tipul de administrație publică (centrală sau locală), s-a raportat existența unui număr de 11.031 instituții care au obligativitatea să mențină o structură de audit public intern funcțională. Din punctul de vedere al funcționării structurilor de audit intern, acestea se împart astfel:

- ◆ 6.715 de entități au înființat auditul intern și acesta funcționează, ceea ce reprezintă un grad de funcționare al auditului intern de circa 61%;
- ◆ La 4.316 entități auditul intern nu funcționează (circa 39%), astfel:
 - 1.952 de entități au înființat auditul intern dar acesta nu funcționează;
 - 2.364 de entități nu au înființat auditul intern, deci implicit acesta nu funcționează.

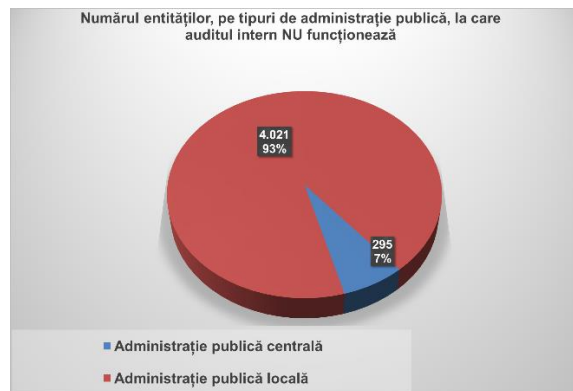
Cauzele înființării dar nefuncționării auditului public intern sunt reprezentate de faptul că:

- ◆ resursele umane și financiare sunt insuficiente pentru a asigura buna funcționare a structurii de audit public intern;
- ◆ există o slabă preocupare din partea unor entități în organizarea de concursuri și ocuparea posturilor vacante de auditori publici interni;
- ◆ în cazul în care au fost organizate concursuri de ocupare a acestor posturi, acestea nu au fost ocupate.

În cazul entităților care nu au înființat auditul intern, cauzele sunt aceleași cu cele ale

neînființării structurii de audit intern, care au fost menționate la punctul 1.1. de mai sus.

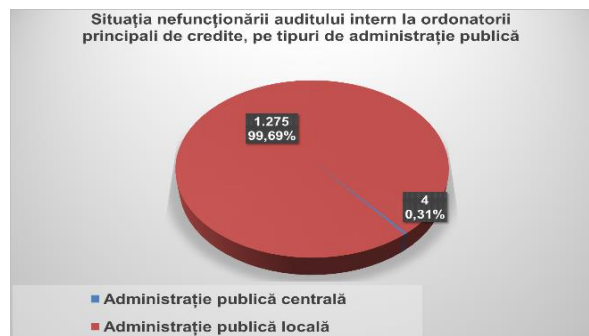
La nivel național, auditul intern nu funcționează la 4.316 entități: 295 din administrația publică centrală și 4.021 din administrația publică locală.

*

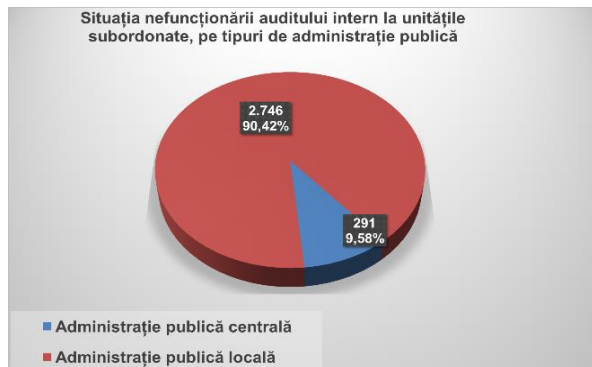
La nivelul administrației publice există un număr de 3.013 de ordonatori principali de credite care au obligația de a asigura o structură de audit intern funcțională. În subordinea acestora există un număr de 8.018 entități ai căror manageri au de asemenea obligația de a asigura o structură de audit intern funcțională.

La nivelul ordonatorilor principali de credite, auditul public intern funcționează la un număr de 1.734 de instituții, fiind nefuncțional la un număr de 1.279 instituții: 4 la nivelul administrației publice centrale și 1.275 la nivelul administrației publice locale.

Problema nefuncționării auditului public intern se manifestă mai pregnant la nivelul administrației publice locale, unde se regăsesc peste 99% din instituțiile unde auditul intern nu funcționează.

La nivelul entităților subordonate ordonatorilor principali de credite, auditul public intern funcționează la un număr de 4.981 de instituții, fiind nefuncțional la un număr de 3.037 de instituții: 291 la nivelul administrației publice centrale și 2.746 la nivelul administrației publice locale.

Problema auditului intern nefuncțional se manifestă mai pregnant la nivelul administrației publice locale, unde se regăsesc circa 91% din instituțiile unde auditul intern nu funcționează.

2. Raportarea activității de audit intern

La nivel național, fără a ține cont de tipul ordonatorului de credite (principal sau entitate subordonată) sau de tipul de administrație publică (centrală sau locală), există un număr total de 11.031 instituții care au obligativitatea să emită rapoarte anuale de activitate. Din acest punct de vedere structurile de audit intern se împart astfel:

◆ 4.677 entități au elaborat raportul anual (circa 43%). În total, la nivelul UCAAPI, au fost centralizate un număr de 2.009 de rapoarte anuale de activitate astfel:

- 1.007 rapoarte din administrația publică centrală:
 - 53 de rapoarte de la ordonatorii principali de credite
 - 954 de rapoarte aferente entităților subordonate;
- 1.002 rapoarte din administrația publică locală:
 - 371 de rapoarte de la ordonatorii principali de credite, care raportează prin DGRFP

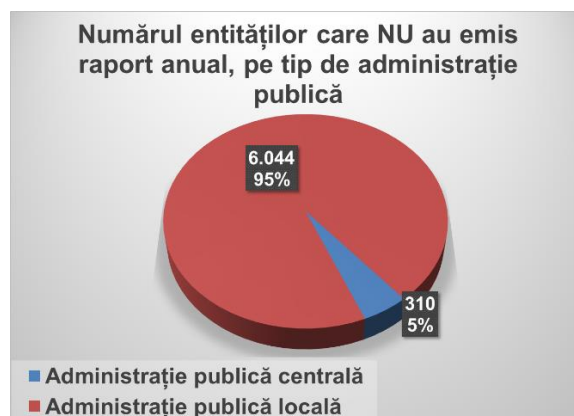
- 589 de rapoarte aferente subordonatelor;
- 42 de rapoarte de la ordonatorii principali de credite din administrația publică locală, care au organizat funcția de audit intern prin sistem asociativ (incluzând în aceste rapoarte informații de la 1.257 de ordonatori principali de credite și 1.450 de entități subordonate);

◆ 6.354 de entități nu au elaborat raportul astfel:

- 2.038 entități nu au elaborat raport anual deși structura de audit intern este funcțională;
- 1.952 de entități nu au elaborat raport anual deoarece structura de audit intern nu este funcțională;
- 2.364 de entități nu au elaborat raport anual deoarece auditul intern nu este înființat.

Cauzele neraportării sunt reprezentate în principal de neînființarea sau nefuncționarea structurii de audit public intern, dar sunt multe cazuri în care raportul nu a fost emis, deși structura de audit intern funcționează.

Dintre cele 6.354 de entități care nu au emis raport anual 310 sunt din cadrul administrației publice centrale și 6.044 sunt din cadrul administrației publice locale.

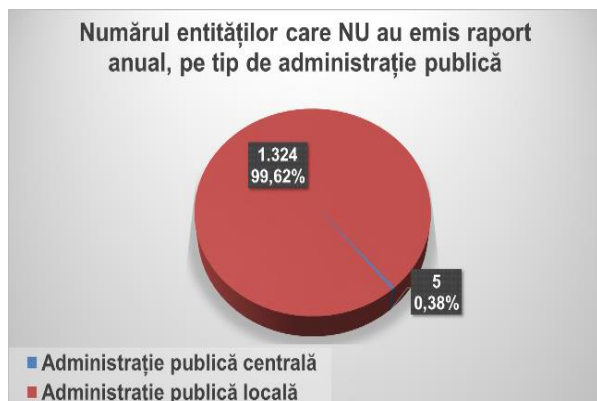

*

La nivelul administrației publice există un număr de 3.013 de ordonatori principali de credite care au obligația de a emite raport anual de audit intern. În subordinea acestora

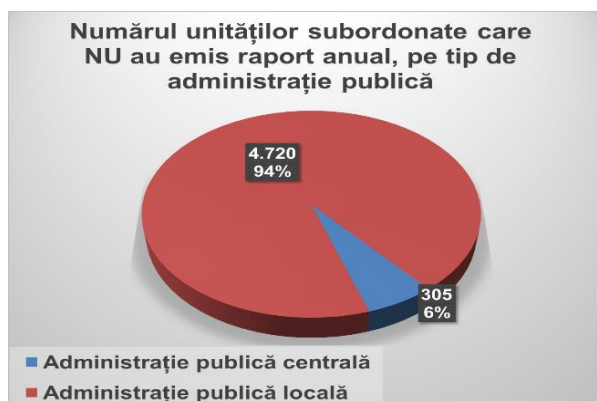
există un număr de 8.018 entități care au de asemenea această obligație.

La nivelul ordonatorilor principali de credite, au emis raport anual un număr de 1.684 de structuri de audit public intern, raportul nefiind emis la un număr de 1.329 de instituții: 5 la nivelul administrației publice centrale și 1.324 la nivelul administrației publice locale.

Un aspect important la ordonatorii principali de credite care nu au raportat este reprezentat de acei ordonatori principali în cadrul cărora structura de audit intern funcționează dar nu a raportat. În această situație se regăsesc 50 de ordonatori principali de credite: 1 în administrația publică centrală și 49 în administrația publică locală.

La nivelul entităților subordonate ordonatorilor principali de credite, au emis raport anual un număr de 2.993 de structuri de audit public intern, raportul nefiind emis la un număr de 5.025 de instituții: 305 la nivelul administrației publice centrale și 4.720 la nivelul administrației publice locale.

În situația în care structura de audit intern funcționează dar nu a emis raport anual de activitate se regăsesc un număr de 2.038 de

entități: 15 în administrația publică centrală și 2.023 în administrația publică locală.

3. Independența auditului intern și obiectivitatea auditorilor

Independența este atributul funcției de audit intern în timp ce obiectivitatea este apanajul auditorilor interni. Pentru păstrarea acestor atribute, trebuie respectate anumite criterii, cum ar fi:

Pentru păstrarea independenței:

- funcția de audit intern trebuie să raporteze direct managementului superior al organizației;
- managementul funcției de audit intern trebuie să comunice cu conducerea instituției;
- numirea și destituirea managementului funcției de audit intern respectiv a auditorilor interni trebuie să fie supuse procesului de avizare, conform legii.

Pentru păstrarea obiectivității auditorilor interni:

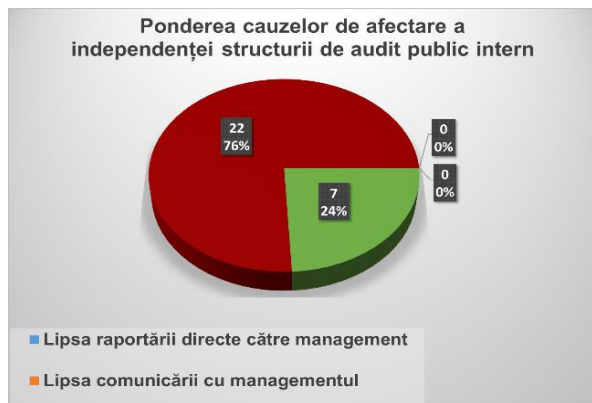
- Auditorii interni nu trebuie implicați în activitățile pe care le pot audita;
- Auditorii interni trebuie să-și declare independența în cadrul misiunilor de audit intern și evaluare efectuate.

Aceste aspecte se regăsesc în baza legală actuală, respectiv Legea nr. 672/2002, republicată și HG nr. 1086/2013. De asemenea, aspecte similare se regăsesc în practica internațională de audit intern stipulată în Standardele Internaționale de Practică Profesională în Auditul intern (IPPF) emise de către Institutul Auditorilor Interni (vezi Standardele de la 1100 la 1130).

3.1. Independența auditului intern

La nivel național au fost declarate un număr de 29 de cazuri care ar putea afecta independența structurii de audit intern (22 de cazuri referitoare la avizarea numirii sau destituirii auditorilor interni și 7 cazuri referitoare la numirea sau destituirea conducătorilor structurilor de audit intern). Din aceste 29 de cazuri, 19 s-au regăsit în administrația publică centrală și 10 cazuri în administrația publică locală. Principalele probleme care au afectat independența

structurii de audit intern au vizat procesul de avizare a șefilor structurilor de audit intern sau a personalului de audit intern.

Nu au fost semnalate probleme referitoare la modul de raportare către management în cadrul entității sau modul de comunicare cu managementul.

De menționat faptul că, în medie, 33% dintre entități nu au oferit, în cadrul raportului anual, informații referitoare la menținerea independenței structurii de audit public intern.

3.2. Obiectivitatea auditorilor

Au fost raportate un număr de 18 cazuri în care obiectivitatea auditorilor ar putea fi afectată. Toate aceste cazuri au rezultat din faptul că managerii au decis implicarea auditului intern în desfășurarea activităților auditabile. Aceste probleme s-au regăsit, în cursul anului 2016, atât în administrația publică centrală cât și în cea locală, în proporții similare.

Posibila lipsă de obiectivitate este totuși compensată de faptul că, la nivelul tuturor structurilor de audit intern, se completează declarația de independență, care are tocmai acest rol de a depista posibilele interferențe cu obiectivitatea auditorilor.

De menționat faptul că, în medie, 20% dintre structurile de audit intern nu au furnizat informații referitoare la obiectivitatea auditorilor.

4. Asigurarea cadrului metodologic și procedural

Cadrul metodologic și procedural aferent activității de audit public intern se referă la aspectele care sunt de natură a asigura buna desfășurare a acestei activități, prin prisma

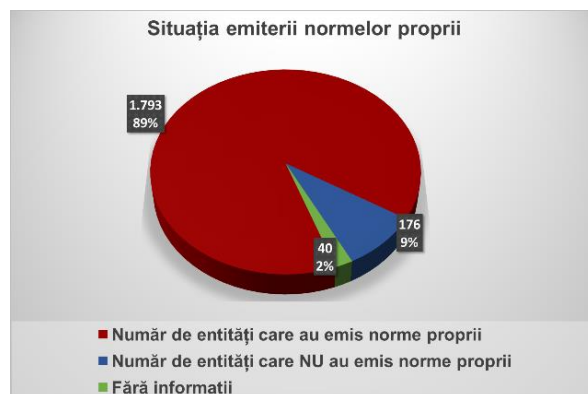
metodologiilor și a procedurilor aplicabile, luând în calcul și aplicarea și respectarea codului de conduită etică al auditorului public intern.

Referitor la aceste aspecte, activitatea de audit public intern a fost reglementată începând cu anul 2003, pe lângă legislația primară cunoscută, și de OMFP nr. 38/2003 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern.

În anul 2013, ulterior modificării și republicării Legii auditului public intern, a fost emisă HG nr. 1.086/2013 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern. Aceasta aduce o serie de

modificări și îmbunătățiri pentru vechea versiune a normelor generale. Ambele versiuni ale normelor generale prevedeau emiterea de norme proprii de audit public intern.

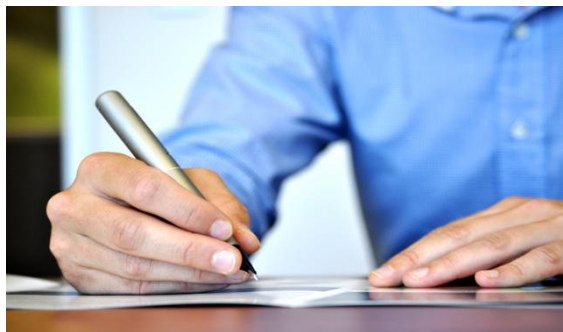

Referitor la procedurarea activităților din cadrul structurii de audit public intern, acestea sunt supuse și ele emiterii de proceduri de sistem sau operaționale, după caz. Noțiunea de procedură este utilizată în cadrul prezentului raport în sensul dat de OSGG nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere acest lucru, este necesar ca structurile de audit public intern să analizeze și să decidă câte dintre activitățile derulate

trebuie să fie procedurate (adică să se emită o procedură scrisă pentru acea activitate). În acest context gradul de procedurare poate varia de la o entitate la alta, în funcție de judecata profesională aplicată.

De asemenea, pentru activitățile procedurabile, se va stabili care este gradul de emiteră a procedurilor. În mod firesc ținta este de 100%, urmărindu-se apropierea cât mai mult de acest scor.

Este foarte important ca procedurile deja emise să fie ținute la zi (actualizate) pentru a corespunde necesităților structurii de audit public intern. Pentru acest lucru se analizează gradul de actualizare a procedurilor, a cărui țintă este, de asemenea, 100%.

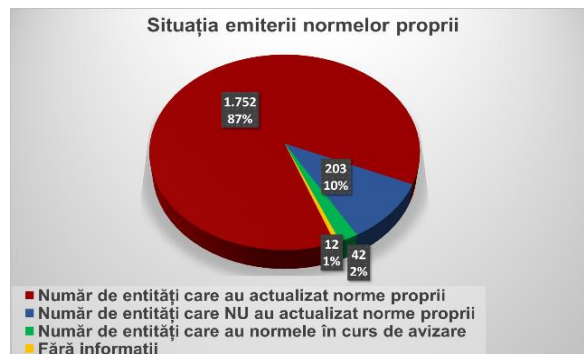
La final, s-a analizat gradul în care personalul structurii de audit public intern a respectat Codul de conduită etică a auditorului public intern.

4.1. Emiteră normelor proprii de audit public intern

În general normele proprii sunt emise în marea majoritate a structurilor de audit public intern. Există un număr de 176 de entități care nu au emis norme proprii, iar un număr de 40 de entități nu au furnizat aceste informații în cadrul raportului.

4.2. Actualizarea normelor proprii de audit public intern

Normele proprii pentru derularea activității de audit public intern sunt actualizate la circa 87% dintre entități.

Un număr de 203 de entități nu au actualizat aceste norme după intrarea în vigoare a HG nr. 1086/2013, un număr de 42 de entități au normele în curs de avizare, iar un număr de 12 entități nu au oferit informații referitor la aceste aspecte.

Neactualizarea normelor proprii este o problemă care se manifestă în mod relativ egal atât în administrația publică centrală cât și în administrația publică locală.

Faptul că nu sunt actualizate normele proprii reprezintă, înainte de toate, o încălcare a HG nr. 1086/2013 care prevede această obligativitate. Dincolo de aceste aspecte, în cazul în care normele proprii nu sunt actualizate ar trebui ca funcția de audit intern din cadrul acestor instituții să utilizeze normele generale, care răspund necesităților funcției de audit public intern, dar nu abordează aspectele specifice fiecărei instituții publice.

4.3. Procedurarea activităților de audit public intern

La nivel național, auditorii interni consideră că este necesară procedurarea a circa 77% dintre activitățile desfășurate la nivelul structurii de audit public intern.

Dintre acestea, au fost elaborate circa $\frac{3}{4}$, iar 73% dintre acestea au fost actualizate.

Ca observație generală, situația la nivel național este acceptabilă, existând posibilitate de îmbunătățire.

Din punct de vedere al tipului de administrație publică, cifrele sunt cu circa 20 de puncte procentuale mai mici la nivelul administrației publice locale față de administrația publică centrală.

O problemă care a fost constatată atât la nivelul administrației publice centrale cât și la nivelul administrației publice locale o

reprezintă înțelegerea noțiunii de "procedură". În acest sens, utilizarea noțiunii de "procedură" în cadrul HG nr. 1086/2013 a creat confuzii între noțiunea de procedură definită de OSGG nr. 400/2015 și termenul generic de procedură utilizat în cadrul HG nr. 1086/2013. Deși în cadrul structurii cadru a raportului anual pentru anul 2016 s-a specificat clar diferența dintre cele două noțiuni, în cadrul multor rapoarte confuzia a persistat, ceea ce denotă faptul că unii auditori interni au o cunoaștere redusă a noțiunii de Sistem de Control Intern Managerial, cel puțin din punct de vedere al procedurilor scrise.

4.4. Respectarea normelor de conduită etică

La nivel național a fost raportat un singur caz de încălcare a normelor de conduită etică, în marea majoritate a cazurilor aceste norme fiind respectate.

De menționat faptul că un număr de 86 de entități nu au furnizat informații, marea majoritate a acestor entități regăsindu-se în cadrul administrației publice centrale.

5. Asigurarea și îmbunătățirea calității activității de audit public intern

În conformitate cu prevederile punctului 2.3.7. din cadrul anexei nr. 1 la HG nr. 1086/2013, la nivelul structurii de audit public intern se elaborează un program de asigurare și îmbunătățire a calității (PAIC) sub toate aspectele auditului intern, care să permită un control continuu al eficacității acestuia.

Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern trebuie să garanteze că activitatea de audit intern se desfășoară în conformitate cu normele, instrucțiunile și Codul privind conduita etică a auditorului intern și să contribuie la îmbunătățirea activității structurii de audit public intern.

Un PAIC ar trebui să ajute la exprimarea unor concluzii cu privire la calitatea activității de audit intern și să ducă la efectuarea unor recomandări pentru implementarea unor îmbunătățiri corespunzătoare a acestei activități. Acest program ar trebui să permită o evaluare a:

- Conformității cu baza legală în vigoare;
- Contribuției auditului intern la procesele de guvernanță, management al riscurilor și controlul organizației;
- Acoperirea integrală a sferei auditabile;
- Respectarea legilor, reglementărilor și procedurilor pe care activitatea de audit intern trebuie să le respecte;
- Riscurile care afectează funcționarea auditului intern.

PAIC ar trebui să impună o abordare sistematică și disciplinată a procesului de autoevaluare periodică, inclusiv modalitatea de realizare a autoevaluărilor periodice pentru fiecare an intermediar între evaluările externe.

Un PAIC pe deplin funcțional exercită o monitorizare permanentă a activității de audit intern și o autoevaluare periodică a acesteia pentru a asigura conformitatea cu cadrul legal și procedural aplicabil.

Cu ajutorul acestui proces, evaluarea externă ar trebui să devină efectiv o oportunitate de a obține noi idei de la evaluator sau de la echipa de evaluare, cu privire la modalitățile de îmbunătățire a calității generale a auditului intern, a eficienței și a eficacității.

Dezvoltarea activității va depăși stadiul de conformitate și va aborda modalități noi și inovatoare de a exercita activitatea de audit public intern și de a oferi rezultate semnificativ îmbunătățite.

Complementar PAIC, calitatea funcției de audit intern se poate îmbunătăți prin evaluările externe. Aceste evaluări trebuie efectuate la fiecare cinci ani, conform cerințelor legislației naționale, dar și standardelor internaționale de audit intern emise de către Institutul Auditorilor Interni (IIA). Obiectivul evaluării externe este de a evalua activitatea de audit intern din punctul de vedere al conformității cu definiția auditului intern, cu cerințele codului de etică și cu prevederile legislației naționale în domeniu.

Evaluările externe se pot concentra, de asemenea, pe identificarea oportunităților de îmbunătățire a funcției de audit intern, oferind sugestii pentru a îmbunătăți eficacitatea acestei activități și promovând idei pentru a spori imaginea și credibilitatea funcției de audit intern.

5.1. Elaborarea și actualizarea PAIC

Circa 64% dintre structurile de audit public intern au emis PAIC. O atenție mai mare pentru elaborarea acestui document este acordată în cadrul administrației publice centrale, unde circa 84% dintre entități au emis PAIC, față de doar 44% la nivelul administrației publice locale.

Din punctul de vedere al calității PAIC, ca urmare a evaluărilor realizate de către UCAAPI în ultimii 2 ani, s-au constatat mai multe neconformități cu prevederile legale în vigoare, ceea ce sugerează o elaborare formală a PAIC, fără ca acesta să fie efectiv un document care să stea la baza autoevaluării și dezvoltării funcției de audit public intern.

Referitor la actualizarea PAIC, la nivel național, puțin peste 50% dintre structurile de audit intern au procedat la actualizarea acestui document. Din punctul de vedere al tipului de administrație publică, 58% dintre structurile de audit intern din administrația publică centrală care au elaborat PAIC au realizat și actualizarea acestuia, față de doar 43% în cadrul administrației publice locale. De menționat că lipsa actualizării acestui document contribuie la consolidarea ideii că acesta este, deocamdată, un document formal, întocmit pentru că legea îl cere.

5.2. Realizarea evaluării externe

În anul 2016, circa 32% dintre structurile de audit intern au fost evaluate de către Curtea de Conturi a României, UCAAPI, DGRFP, organul ierarhic superior sau alte instituții.

Având în vedere faptul că evaluarea externă trebuie realizată o dată la 5 ani, menținerea acestui ritm ar permite evaluarea tuturor entităților în intervalul specificat de standardele internațional acceptate dar și de cadrul legal în vigoare.

6. Resursele umane alocate structurii de audit intern

Într-un moment în care se pune accent sporit pe responsabilitatea organizațională, pe îmbunătățirea controlului intern, pe managementul riscurilor și pe guvernarea corporativă, ar trebui să se pună tot mai mult accent și pe structurile de audit intern.

Pentru a-și îndeplini obiectivele, este important ca structura de audit intern să aibă acces la resurse umane care să posedă abilitățile necesare în acest scop.

6.1. Gradul de ocupare a posturilor

La nivel național, posturile de conducere sunt ocupate în proporție de circa 75% (din totalul de 241 alocate), existând un deficit de 60 de auditori pentru ocuparea unor funcții de conducere.

În ceea ce privește funcțiile de execuție, sunt ocupate circa 72% (din totalul de 2.896 de posturi alocate), existând un deficit de 821 de persoane pentru ocuparea posturilor de execuție.

La nivelul **administrației publice centrale**, posturile de conducere sunt ocupate în proporție de circa 74%% (din totalul de 126

de posturi alocate), existând un deficit de 32 de auditori pentru ocuparea unor funcții de conducere. În ceea ce privește funcțiile de execuție, sunt ocupate circa 80% (din totalul de 1.380 de posturi alocate), existând un deficit de 292 de persoane pentru ocuparea posturilor de execuție.

La nivelul **administrației publice locale**, posturile de conducere sunt ocupate în proporție de circa 76% (din totalul de 115 de posturi alocate), existând un deficit de 28 de auditori pentru ocuparea unor funcții de conducere. În ceea ce privește funcțiile de execuție, sunt ocupate circa 66% (din totalul de 1.516 de posturi alocate), existând un deficit de 529 de persoane pentru ocuparea posturilor de execuție.

În concluzie, la nivel național, indiferent de tipul administrației publice și de natura posturilor, sunt ocupate circa 72% (din totalul de 3.137 de posturi alocate), existând un deficit de 881 de auditori interni.

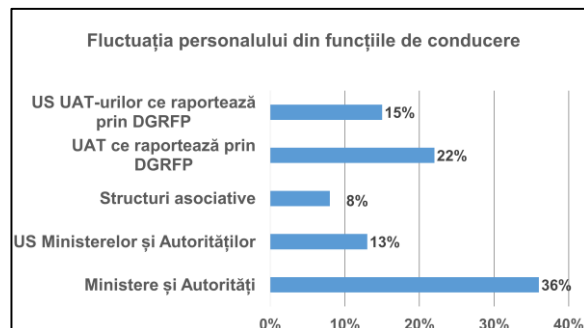
6.2. Fluctuația personalului

Fluctuația personalului se referă la plecarea unei persoane dintr-o entitate publică și poate fi destul de costisitoare. Fluctuația de personal are un impact negativ atunci când, prin plecarea angajaților, se pierd atât competențe deosebite cât și experiență.

O instituție publică care are o rată mare a fluctuației pierde din cauza reducerii eficacității personalului, a măririi timpului de instruire a noilor angajați și a timpului acordat selecției acestora, precum și din cauza unor

costuri indirecte (pierderea unor angajați care au acumulat o serie de cunoștințe în cadrul organizației).

La nivelul administrației publice, în anul 2016, rata fluctuației **personalului de conducere** este de circa 20%.

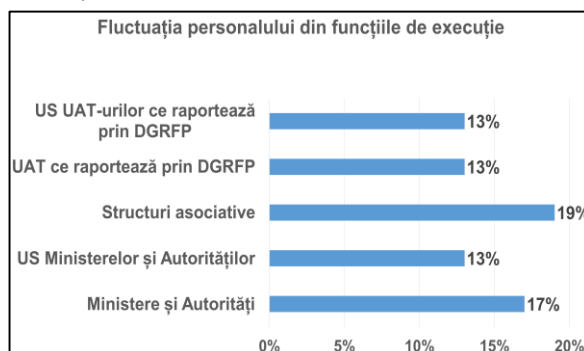

Se observă faptul că în majoritatea instituțiilor publice rata fluctuației personalului depășește 10% (nivelul general acceptat), singurul domeniu în care această rată este de 8% este reprezentat de personalul de conducere a structurilor de audit intern organizate în sistem de cooperare la nivelul structurilor asociative.

Se remarcă de asemenea, o rată a fluctuației personalului de conducere de 36% la nivelul ministerelor și autorităților administrative.

Fluctuația a avut drept rezultat scăderea cu 6,5% a funcțiilor de conducere ocupate (de la 261 de posturi la începutul anului, la 244 de posturi la finele anului 2016).

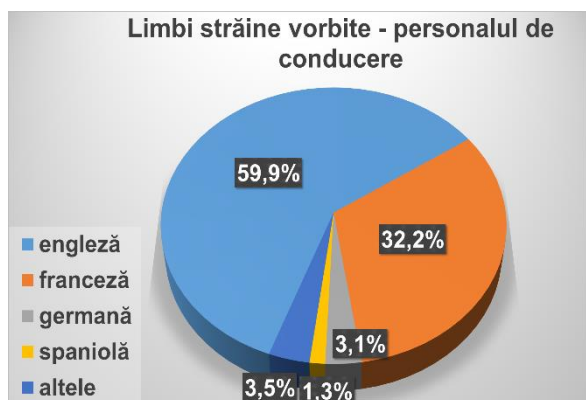
La nivelul administrației publice, în anul 2016, rata fluctuației **personalului de execuție** este de circa 15%.

În acest caz, toate entitățile au rata de fluctuație a personalului peste pragul de 10%, remarcându-se cea mai ridicată rată de fluctuație la structurile asociative.

Cu toate acestea, personalul de execuție a crescut în cursul anului 2016 cu 0,5%, acest lucru datorându-se faptului că au fost angajate mai multe persoane decât au plecat, dar trebuie menționat că, în general, persoanele angajate nu au experiență în auditul intern.

6.3. Structura personalului

La analiza structurii personalului au fost luate în calcul următoarele criterii: experiența în auditul intern, domeniul studiilor de specialitate, limbi străine vorbite, certificări naționale și internaționale deținute precum și calitatea de membru în organizații profesionale naționale și internaționale.

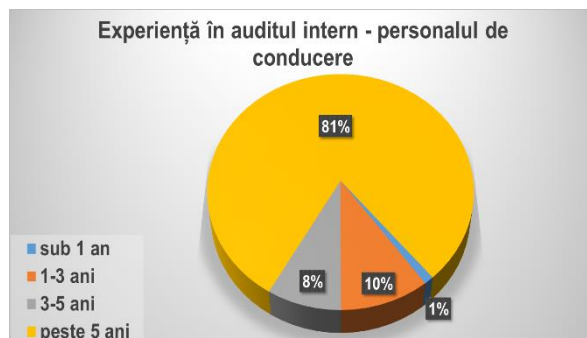

Toate aceste elemente, alături de pregătirea profesională a personalului, contribuie la o analiză calitativă a resursei umane, factor extrem de important în derularea activității de audit public intern.

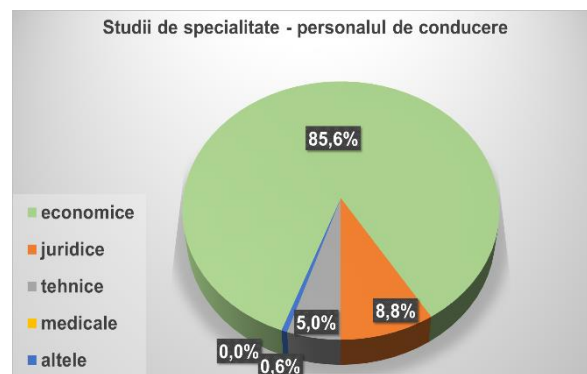
6.3.1. Structura personalului de conducere

În funcție de aceste criterii, structura personalului de conducere, format din 181 de persoane, se prezintă astfel:

- ◆ Din punct de vedere al experienței în audit intern, circa 81% din șefii structurilor de audit intern au experiență de peste 5 ani în domeniu.

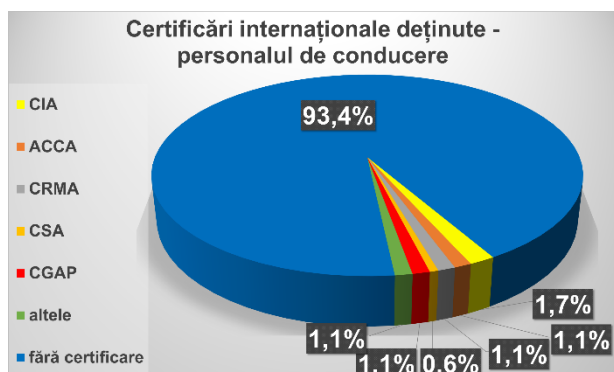
- ◆ Din punct de vedere al studiilor de specialitate, circa 86% dintre șefii structurilor de audit intern au studii economice.
- ◆ Din punct de vedere al limbilor străine

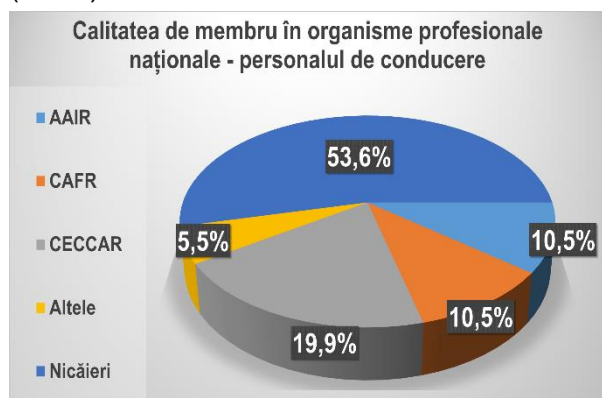
vorbite, circa 60% dintre din șefii structurilor de audit intern au cunoștințe de limba engleză, iar circa 32% vorbesc limba franceză.

- ◆ Din punct de vedere al certificărilor naționale deținute, circa 57% dintre șefii structurilor de audit intern nu dețin nicio certificare națională. Cele mai des întâlnite sunt certificările de expert contabil, auditor financiar și consultant fiscal.

◆ Din punct de vedere al certificărilor internaționale deținute, circa 93% din șefii structurilor de audit intern nu dețin nicio certificare.

◆ Din punct de vedere calității de membru în organisme profesionale naționale, circa 54% din șefii structurilor de audit intern nu s-au înscris în nicio asociație profesională națională. De menționat faptul că, doar 10% sunt membrii în asociații de audit intern (AAIR).

◆ Din punct de vedere calității de membru în organisme profesionale internaționale, circa 93% din șefii structurilor de audit intern nu s-au înscris în nicio asociație profesională internațională.

*

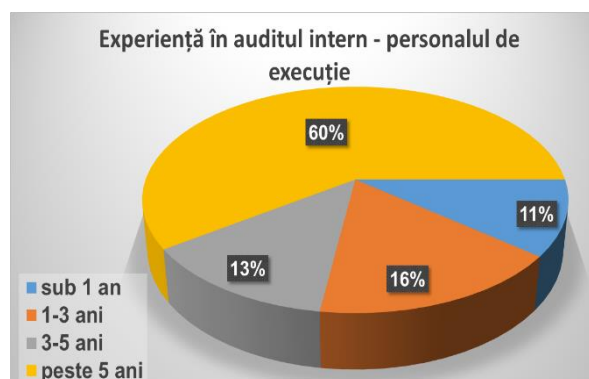
Având în vedere toate aceste analize, se poate creiona profilul șefului structurii de audit intern din administrația publică din România:

- Vechime peste 5 ani în audit intern;
- Studii economice;
- Vorbitor de engleză-franceză;
- Nu deține nicio certificare națională sau internațională;
- Nu este membru al vreunei organizații profesionale naționale sau internaționale.

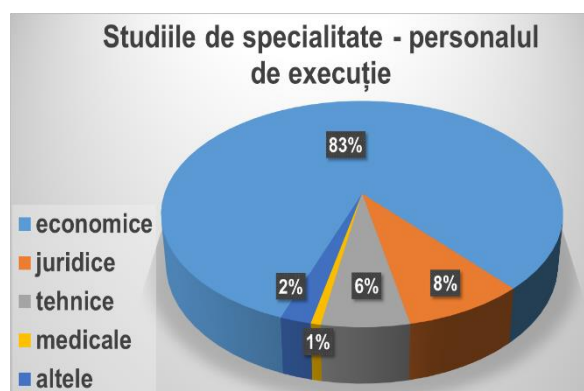
6.3.2. Structura personalului de execuție

În funcție de aceste criterii, structura **personalului de execuție**, format din 2.075 de persoane, se prezintă astfel:

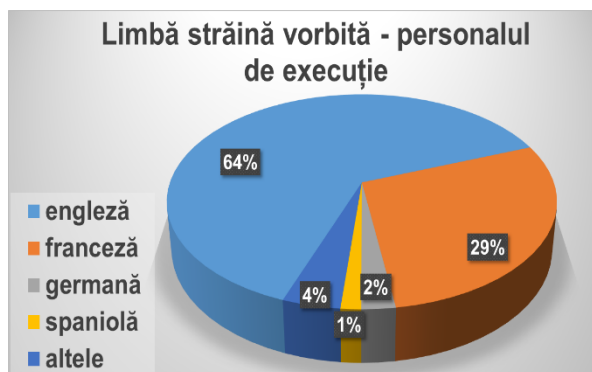
◆ Din punct de vedere al experienței în audit intern, circa 60% dintre auditorii interni au experiență de peste 5 ani în domeniu.

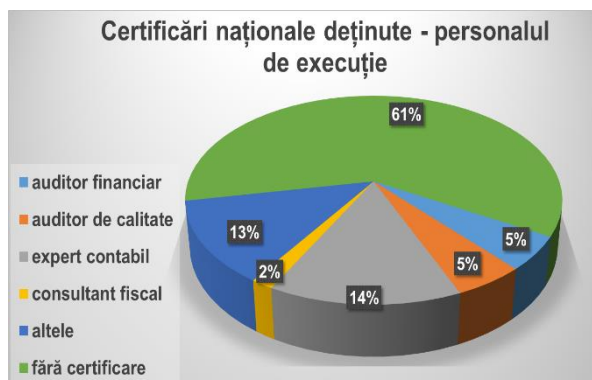
◆ Din punct de vedere al studiilor de specialitate, circa 83% dintre auditorii interni au studii economice.

◆ Din punct de vedere al limbilor străine vorbite, circa 64% dintre auditorii interni au cunoștințe de limba engleză, iar circa 29% vorbesc limba franceză.

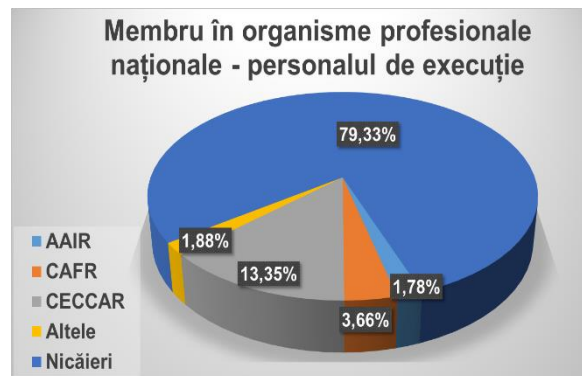
◆ Din punct de vedere al certificărilor naționale deținute, circa 61% dintre auditorii interni nu dețin nicio certificare națională. Cele mai des întâlnite sunt certificările de expert contabil și auditor financiar.

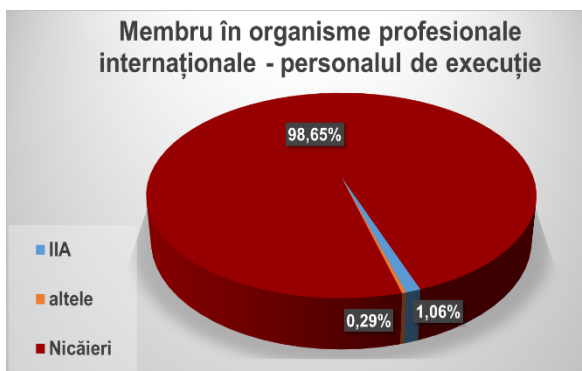
◆ Din punct de vedere al certificărilor internaționale deținute, peste 99% dintre auditorii interni nu dețin nicio certificare.

◆ Din punct de vedere al calității de membru în organisme profesionale naționale, circa 79% dintre auditorii interni nu s-au înscris în nicio asociație profesională națională. De menționat faptul că, doar circa 2% sunt membrii în asociații de audit intern (ex: AAIR).

◆ Din punct de vedere calității de membru în organisme profesionale internaționale, circa 99% din auditorii interni nu s-au înscris în nicio asociație profesională internațională.

*

Având în vedere toate aceste analize, se poate creiona profilul auditorului public intern din administrația publică din România:

- Vechime peste 5 ani în audit intern;
- Studii economice;
- Vorbitor de engleză-franceză;
- Nu deține nicio certificare națională sau internațională;
- Nu este membru al vreunei organizații profesionale naționale sau internaționale.

6.4. Analiza caracterului adecvat al dimensiunii structurii de audit intern

Structura de audit public intern trebuie dimensionată, ca număr de auditori, pe baza volumului de activitate și a mărimii riscurilor

asociate, astfel încât să se asigure auditarea activităților cuprinse în sfera auditului public intern.

Sfera auditului public intern cuprinde toate activitățile desfășurate în cadrul entităților publice, pentru îndeplinirea obiectivelor acestora, inclusiv evaluarea sistemului de control intern managerial.

Prevederile legale naționale precum și practica internațională prevăd auditarea sferei auditabile într-o perioadă de 3 ani.

În acest context, se impune dimensionarea structurii de audit intern astfel încât să fie asigurată acoperirea sferei auditabile în această perioadă. Prin raportul anual de activitate structurile de audit public intern au declarat că este acoperită sfera auditabilă, ținând cont de personalul existent la finele anului 2016.

Din informațiile raportate, pentru un număr de 904 entități publice (55%), structurile de audit intern nu pot asigura acoperirea sferei auditabile într-o perioadă de 3 ani.

Acest aspect este strâns legat de faptul că, la nivel național există un deficit de 881 de auditori publici interni, așa cum s-a prezentat la punctul 6.1. de mai sus.

La nivelul administrației publice centrale, circa 56% dintre entitățile publice nu asigură acoperirea sferei auditabile în 3 ani, față de doar circa 34% la nivelul administrației publice locale.

Aceste cifre sunt influențate de faptul că, UCAAPI a constatat în urma verificărilor realizate în ultimii 2 ani, faptul că structurile de audit intern nu știu să pună în aplicare prevederile legale referitoare la dimensionarea structurii de audit public intern.

În aceste condiții, raportarea s-a realizat fără a corela informațiile referitoare la suficiența personalului cu cele referitoare la acoperirea sferei auditabile. În lipsa unei abordări unitare la nivel național, aceste cifre sunt relative.

Un argument în sprijinul acestei afirmații este faptul că deficitul de personal este mai mare în administrația publică locală decât în cea centrală, dar acoperirea sferei auditabile este mai bună în administrația locală față de cea centrală.

6.5. Asigurarea pregătirii profesionale continue a auditorilor interni

Formarea profesională continuă se realizează în cadrul unei perioade de minimum 15 zile lucrătoare pe an, activitate care intră în responsabilitatea conducătorului structurii de audit public intern, precum și a conducerii entității publice.

Din totalul de 2.256 de posturi ocupate, un număr de 2.170 de persoane au participat la diferite forme de pregătire profesională, ceea ce reprezintă un grad de participare de circa 96%. În urma acestor participări, s-au acumulat, în medie, 17 zile de pregătire pentru fiecare persoană.

În ceea ce privește structura pregătirii profesionale, acesta se prezintă astfel:

- ♦ 25% cursuri de instruire;
- ♦ 64% studiu individual;
- ♦ 11% alte forme de pregătire (conferințe, seminarii, workshopuri, etc.)

Se poate observa preponderența studiului individual ca instrument de pregătire profesională. Acest lucru este cauzat de faptul că nu sunt resurse financiare suficiente pentru a asigura participarea auditorilor la cursuri, seminarii conferințe, workshop-uri, etc.

7. Planificarea activității de audit public intern

Planificarea reprezintă activitatea prin intermediul căreia se pun de acord sarcinile ce trebuie îndeplinite pe o anumită perioadă de timp cu resursele disponibile pentru îndeplinirea acestor sarcini.

În ceea ce privește funcția de audit public intern, activitatea de planificare se realizează multianual, pe o perioadă de 3 ani, dar și anual. Calculul și repartizarea resurselor se realizează doar pe orizontul de timp mai scurt (1 an).

7.1. Planificarea multianuală

Primul pas în realizarea planificării multianuale este identificarea sferei auditabile, care este compusă din totalitatea activităților sau

structurilor care își desfășoară activitatea în cadrul entității publice.

Planificarea multianuală are la bază evaluarea riscurilor aferente activităților derulate în cadrul entității publice și prioritizarea acestor activități în funcție de scorul de risc. Acest scor de risc este cel ce va determina momentul în care respectiva activitate va fi auditată de către structura de audit public intern.

Având în vedere faptul că riscurile asociate activităților sunt generate de mediul economic și social în care activitatea este derulată, apare necesitatea ca riscurile să fie reevaluate periodic, pentru a fi urmărite în dinamica lor. În acest context, planul multianual de audit public intern trebuie actualizat anual, iar acest lucru trebuie să stea la baza elaborării planului anual de audit public intern.

De asemenea, pentru realizarea unei analize de risc fundamentate dar și pentru a reduce gradul de subiectivitate al analizei de risc, considerăm necesar utilizarea unor criterii de analiză a riscurilor bine definite, cu explicarea modalității efective de realizare a analizei de risc și de stabilire a punctajului scorului de risc.

Având în vedere aceste aspecte, din analiza rapoartelor de activitate a rezultat faptul că, îndeosebi la nivelul administrației publice locale, înțelegerea noțiunii de sferă auditabilă se rezumă la activitățile cu caracter financiar de la nivelul entității publice. Menționăm faptul că acest mod de înțelegere a sferei auditabile se regăsește, într-o măsură mai mică și la nivelul administrației publice centrale.

Referitor la actualizarea periodică a planului multianual de audit public intern, acest concept nu este cunoscut și implementat în majoritatea entităților publice, datorită faptului că nu este menționată obligativitatea actualizării acestuia în baza legală aplicabilă activității de audit public intern.

La nivelul structurilor de audit intern se realizează activitatea de planificare, dar cu toate acestea, există entități la nivelul cărora auditul intern a planificat și a actualizat anual planul de audit public intern, ținând cont de riscurile existente dar și de dinamica acestora.

În ceea ce privește modalitatea concretă de realizare a analizei de risc și de stabilire a scorului riscului, s-a constatat faptul că puține

entități și-au dezvoltat modalități de lucru care să permită o fundamentare solidă a rezultatelor analizei de risc, inclusiv reducerea subiectivității.

În acest caz, sunt puține situațiile în care entitățile publice au dezvoltat un sistem de criterii specifice de analiză a riscului, adaptate entității publice respective, majoritatea auditorilor preferând să folosească sistemul menționat în HG nr. 1086/2013.

În fapt, acest sistem oferă un model de la care se poate pleca pentru creionarea unui sistem intern de evaluare a riscului pentru activitatea de planificare multianuală.

7.2. Planificarea anuală

Planificarea anuală este rezultatul planificării multianuale și caracterul adecvat al acesteia depinde în mare măsură de corectitudinea modalității de executare a planificării multianuale.

Atât la nivelul administrației publice centrale cât și la nivelul administrației publice locale, în planurile anuale de audit public intern sunt incluse misiuni de asigurare, misiuni de consiliere dar și misiuni dedicate urmării modului de implementare a recomandărilor. Sunt puține entitățile care, la nivelul planificării anuale analizează suficiența resurselor umane existente și se pronunță cu privire la gradul de acoperire al sferei auditabile, deși, doar un număr limitat de entități au posibilitatea de a acoperi sfera auditabilă în termen de 3 ani, în conformitate cu prevederile legale.

În cazul în care, din efectuarea planificării anuale și din calculul resurselor disponibile, rezultă imposibilitatea acoperirii sferei auditabile în termen de 3 ani, acest lucru se va comunica în mod obligatoriu conducerii entității publice, deoarece este afectat cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern.

Modificările realizate asupra planurilor anuale de audit public intern se situează în limite rezonabile, numărul mediu de modificări fiind semnificativ apropiat în ambele nivele ale administrației publice.

Referitor la durata medie a unei misiuni de audit public intern, se constată diferențe semnificative între cele două nivele ale administrației. Astfel, în cadrul **administrației**

publice centrale durata medie a unei misiuni de audit public intern de circa 44 de zile.

Totodată în cadrul **administrației publice locale** durata medie a unei misiuni de audit public intern de circa 30 de zile.

Aceste diferențe pot fi generate pe de o parte de complexitatea diferențiată a activităților auditate, iar pe de altă parte de înțelegerea diferită a auditorilor în ceea ce privește momentul începerii și cel al încheierii unei misiuni de audit public intern.

Astfel UCAAPI consideră ca dată de început a misiunii de audit public intern, este data aprobată prin planul anual de audit public intern în jurul căreia are loc ședința de deschidere.

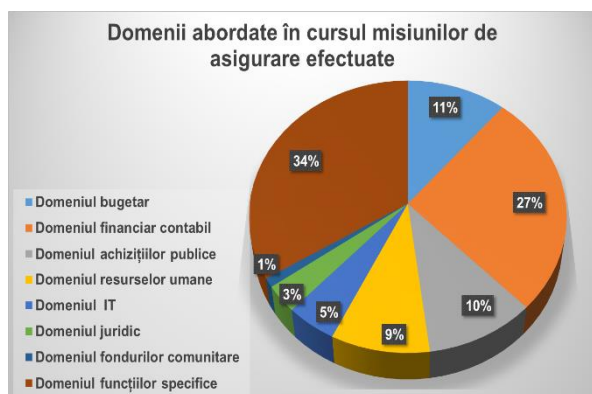
Similar, ca dată de definitivare a misiunii de audit public intern este data emiterii proiectului de raport transmis entității auditate pentru exprimarea unui punct de vedere. Astfel, în durata misiunii de audit public intern nu sunt incluse perioadele aferente notificării (15 zile înainte de startul misiunii), și primirii unui punct de vedere la proiectul de raport de la nivelul entității auditate (15 zile de la data transmiterii proiectului de raport).

S-a constatat totuși faptul că, la nivelul auditorilor interni există înțelegeri diferite în ceea ce privește calculul duratei misiunii de audit public intern, ceea ce poate fi o altă cauză care a generat diferențele raportate referitoare la durata unei misiuni de audit public intern.

8. Realizarea misiunilor de asigurare

În cursul anului 2016 au fost realizate în total un număr de 11.725 de misiuni de audit intern. Dintre acestea, 9.756 de misiuni au fost misiuni de asigurare, iar 1.969 au fost misiuni de consiliere.

În cadrul misiunilor de asigurare, cele 8 domenii ale auditului intern specificate în raportul anual (bugetar, financiar-contabil, achiziții publice, resurse umane, IT, juridic, fonduri europene și funcții specifice) au fost abordate de 9.954 de ori însemnând faptul că, unele misiuni de asigurare au abordat mai mult de un singur domeniu, astfel:

În ceea ce privește misiunile de asigurare se constată faptul că o pondere importantă este ocupată de misiunile de asigurare aferente domeniului financiar contabil (27%) și funcțiilor specifice entității publice (34%).

De menționat faptul că misiunile de consiliere au fost realizate preponderent la nivelul administrației publice centrale (83%), și mai puțin la nivelul administrației publice locale (17%).

Având în vedere faptul că misiunile de consiliere sunt, în general, efectuate la solicitarea conducătorului entității publice și mai rar la inițiativa structurii de audit public intern, putem trage concluzia că managementul entităților publice de la nivelul administrației publice centrale folosește mai mult funcția de audit public intern în exercitarea atribuțiilor de management decât managerii de la nivelul administrației publice locale, ceea ce poate sugera existența unei culturi manageriale mai dezvoltate la nivelul administrației publice centrale.

9. Urmărirea implementării recomandărilor

Urmărirea implementării recomandărilor se realizează la nivelul structurilor de audit public intern. Deși formatul standard de raportare solicita comunicarea numărului de

recomandări urmărite, unele dintre structuri au raportat numărul de recomandări efectuate în anul 2016.

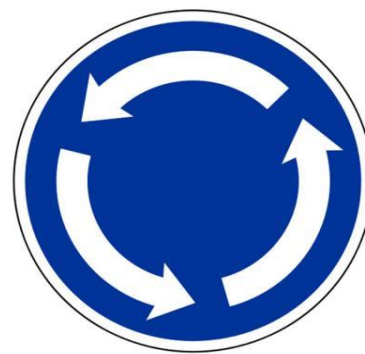
UCAAPI consideră activitatea de urmărire a recomandărilor ca fiind importantă deoarece ea reprezintă finalitatea muncii de audit, iar prin implementarea recomandărilor se așteaptă să fie corectate disfuncțiile identificate de auditorii interni.

În cursul anului 2016, la nivelul ordonatorilor principali de credite au fost urmărite un număr de 62.436 de recomandări din următoarele domenii:

- ◆ domeniul bugetar – 7,6%
- ◆ domeniul financiar-contabil – 30,1%
- ◆ domeniul achiziții publice – 9,5%
- ◆ domeniul resurse umane – 8,1%
- ◆ domeniul IT – 1,8%
- ◆ domeniul juridic – 0,9%
- ◆ domeniul fonduri europene – 1,2%
- ◆ domeniul funcții specifice – 40,8%

Aceste recomandări se regăsesc în următoarele stadii de implementare:

- ◆ 37.534 recomandări implementate;
- ◆ 11.095 recomandări parțial implementate;
- ◆ 13.807 recomandări neimplementate.

10. Raportarea recomandărilor neînsușite

La nivel național au fost raportate 4 cazuri de recomandări neînsușite, toate la nivelul administrației publice locale (1 UAT din cadrul unei filiale județene a ACoR, 1 UAT din Regiunea Iași, 1 entitate subordonată unui consiliu județean din Regiune Ploiești și 1 consiliu județean din Regiunea Cluj). În rapoartele respective nu au fost menționat modul în care a fost gestionată situația.

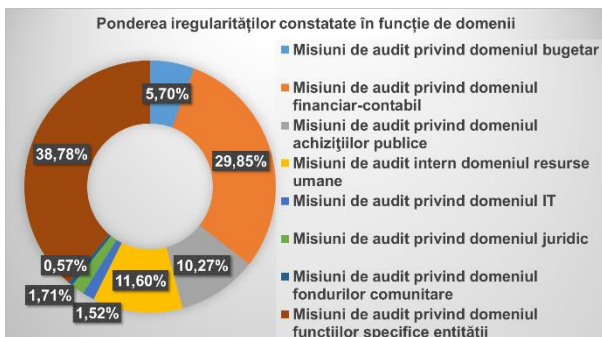
Referitor la aceste aspecte, din experiențele anilor anteriori s-a constatat faptul că structurile de audit intern confundă de regulă recomandările neimplementate cu recomandările neînsușite, foarte puțini reușind diferențierea celor două categorii de recomandări.

Având în vedere acest lucru păstrăm rezerve cu privire la exactitatea raportărilor în acest sens.

11. Raportarea iregularităților

În anul 2016 au fost constatate un număr de 526 de iregularități la nivel național, majoritatea în domeniul financiar contabil și cel al funcțiilor specifice. Ponderea cea mai mare a acestor iregularități se constată la nivelul administrației publice locale (circa 90%). Cauzele principale ar fi gradul scăzut de implementare a Sistemului de control intern managerial, precum și personalul redus, care este solicitat să facă sarcini diverse, pentru care nu deține toate competențele necesare.

Detalierea modului de distribuție a iregularităților constatate este evidențiată mai jos.

12. Elaborarea raportului financiar

Raportul financiar reprezintă raportul cu privire la constituirea și utilizarea fondurilor privind organizarea și funcționarea structurii de audit public intern în sistem de cooperare.

Din totalul celor 42 de structuri de audit public intern care au emis rapoarte pentru anul 2016, un număr de 13 entități nu au emis raportul financiar iar 29 de entități au menționat elaborarea raportului financiar.

Dintre acestea din urmă:

- ♦ 3 structuri asociative, deși au emis raportul, nu oferă informații cu privire la contribuțiile și cheltuielile ocazionate de desfășurarea auditului public intern în sistem de cooperare.
- ♦ 6 entități au înregistrat la finele anului un deficit total de 458.660,41 lei.
- ♦ 4 entități au înregistrat la finele anului sold zero.
- ♦ 16 entități au înregistrat la finele anului un excedent total de 767.811,04 lei.

În general, în anul 2016, funcția de audit public intern derulată în sistem de cooperare a generat contribuții totale de 12.754.991,78 lei și a ocazionat cheltuieli totale de 12.445.841.15 lei.

Nu există o practică unitară în întocmirea raportului, acesta fiind întocmit fie de cenzor, fie de președintele asociației, fie de auditorii interni. De asemenea, există variații mari cu privire la forma și la conținutul raportului.

Acest lucru este explicat de către reprezentanții structurilor asociative de faptul că, în cadrul legal în vigoare nu există prevederi detaliate cu privire la emitentul raportului precum și la forma și conținutul acestuia.

13. Exercițarea funcției de audit public intern prin contracte de prestări servicii

În anul 2016 au existat un număr de 105 contracte de prestări servicii pentru activitatea de audit public intern. Având în vedere faptul că această formă de organizare și exercitare a auditului public intern nu este prevăzută de cadrul legal în vigoare, lista acestor entități va fi comunicată Curții de Conturi a României.

14. Realizarea de către DGRFP-uri a atribuțiilor delegate de către UCAAPI

Prin OMFP nr. 768/2003, UCAAPI a delegat către DGRFP-uri îndeplinirea următoarelor atribuții la nivel regional:

- ♦ Avizarea normelor metodologice la ordonatorii principali de credite;
- ♦ Avizarea numirii / revocării șefilor structurilor de audit public intern de la nivelul ordonatorilor principali de credite;

- ♦ Verificarea respectării normelor, instrucțiunilor, precum și a Codului privind conduita etică a auditorului intern și inițierea de măsuri corective în cooperare cu ordonatorul principal de credite.

Din acest punct de vedere, prin rapoartele anuale aferente anului 2016 s-a solicitat DGRFP-urilor raportarea cu privire la îndeplinirea acestor atribuții, rezultând următoarea situație:

- ♦ Au fost avizate normele metodologice la un număr de 27 de ordonatori principali de credite;
- ♦ Au fost acordate un număr de 11 avize privind numirea / revocarea șefilor structurilor de audit intern;
- ♦ Au fost realizate un număr de 15 misiuni de evaluare privind respectarea normelor și a Codului de conduită.

Referitor la acestea din urmă, s-a solicitat DGRFP-urilor să raporteze numărul de entități evaluate în ultimii 5 ani, rezultând faptul că, în această perioadă au fost evaluate 69 de entități din totalul de 371.

Cu alte cuvinte, gradul de acoperire al sferei entităților ce trebuie evaluate integral la fiecare 5 ani este de circa 19%.

Referitor la rezultatele misiunilor de evaluare realizate, s-a analizat structura constatărilor efectuate, din punctul de vedere al obiectivelor urmărite în cadrul acestor misiuni. În acest sens s-a evidențiat faptul că majoritatea constatărilor au fost concentrate pe 3 domenii majore și anume:

- ♦ **Organizarea structurii de audit public intern**
 - dimensionarea adecvata a structurii de audit intern;

- atribuțiile structurii de audit în ROF;
- subordonarea structurii de audit
- fișele posturilor auditorilor interni;

- ♦ **Îndeplinirea atribuțiilor structurii de audit public intern**

- elaborarea și actualizarea normelor proprii;
- planificarea multianuală a activității de audit public intern;
- planificarea anuală a activității de audit public intern
- raportarea recomandărilor neînsușite și a iregularităților.

- ♦ **Respectarea normelor de funcționare ale auditului public intern**

- gestiunea resurselor umane
- planificarea și realizarea misiunilor de audit public intern;
- raportarea rezultatelor misiunilor de audit public intern.

Aceste domenii evidențiază zonele în care se concentrează lipsa cunoștințelor în cadrul structurilor de audit intern de la nivelul administrației publice locale.

15. Înființarea comitetelor de audit intern

Conform prevederilor legale, un număr de 13 entități publice au obligația înființării comitetelor de audit intern.

Dintre acestea, la finele anului 2016 un număr de 5 entități au înființat aceste comitete, 3 entități demaraseră procedurile de înființare a comitetului, iar 5 entități nu au înființat comitetul și nici nu au inițiat procedurile necesare.

Din punctul de vedere al componenței comitetelor de audit intern, în două cazuri s-a constatat existența reciprocității reprezentării în cadrul comitetelor între instituții publice, aspect care va fi analizat ulterior.

Partea a II-a – Activitatea desfășurată de UCAAPI în anul 2016

16. Misiuni de audit și alte activități în calitate de Autoritate de Audit

În vederea asigurării exercitării atribuțiilor Autorității de Audit în cadrul mecanismelor de cooperare financiară bilaterală nerambursabilă, UCAAPI a realizat în anul 2016 un număr de 20 misiuni de audit intern, dintre care 17 misiuni de audit operațional și 3 misiuni de audit ad-hoc.

Misiunile de audit operațional au avut ca obiectiv principal verificarea regularității cheltuielilor declarate pentru un număr de 10 Proiecte finanțate prin Mecanismul Financiar SEE 2009 – 2014 și un număr de 6 Proiecte finanțate prin Mecanismul Financiar Norvegian 2009 – 2014 și un Proiect finanțat prin programul de cooperare Elvețiano-Român.

În cadrul misiunilor de audit pentru Mecanismele Financiare (MF) SEE și Norvegian 2009-2014 au fost verificate cheltuieli declarate de către Promotorii de Proiecte (PP) auditați, în sumă totală de 4.897.428,23 euro, reprezentând aprox. 7,50% din totalul cheltuielilor declarate de PP pentru Proiectele din cadrul Programelor finanțate prin MF SEE, respectiv MF Norvegian 2009-2014.

Din cele 16 misiuni de audit efectuate a rezultat, de regulă, respectarea legalității și regularității în derularea tranzacțiilor și operațiunilor aferente, precum și existența premiselor favorabile pentru implementarea corespunzătoare a Proiectelor.

Pe parcursul acestor misiuni au fost identificate anumite nereguli ale operațiunilor derulate, nereguli care au condus la declararea ca neeligibilă a sumei de 39.655,05 euro, reprezentând aprox. 0,06% din totalul cheltuielilor declarate de PP și cheltuieli propuse pentru corecție financiară în sumă de 9.253 euro, reprezentând aprox. 0,01% din totalul cheltuielilor declarate de PP.

Pentru aspectele de îmbunătățit identificate au fost formulate un număr total de 164 recomandări.

Misiunile de audit de ad-hoc au avut ca obiectiv principal obținerea de asigurări că plățile au fost efectuate cu respectarea cerințelor prevăzute de OMFP nr. 1792/2002 și ale Legii finanțelor publice nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare (în cazul celor 2 misiuni de audit ad-hoc solicitate de conducerea Autorității de Certificare și Plată) dar și verificarea funcționării sistemului de management și control pus în aplicare la nivelul Operatorului de program (OP) (în cazul misiunii de audit ad-hoc solicitată de conducerea Institutului Oncologic "Prof. Dr. Al. Trestioreanu" București).

Prin misiunile de audit ad-hoc efectuate, UCAAPI a furnizat, atât Statelor Finanțatoare, cât și factorilor de decizie naționali implicați, o imagine reală asupra aspectelor care au stat la baza verificărilor efectuate.

În calitate de Autoritate de Audit UCAAPI a elaborat și două Rapoarte de activitate, respectiv:

- ♦ Raportul privind rezultatele auditurilor desfășurate pentru Mecanismul Financiar Spațiului Economic European, respectiv Mecanismul Financiar Norvegian 2009-2014 pe anul 2015;
- ♦ Raportul privind rezultatele auditurilor desfășurate pentru Programul de Cooperare Elvețiano-Român pe anul 2015.

Totodată, în vederea asigurării desfășurării activității conform standardelor de audit intern și cadrului normativ, UCAAPI și-a actualizat *Manualul auditului de sistem și operațional pentru Mecanismele Financiare SEE și Norvegian 2009 - 2014*.

17. Misiuni de evaluare/îndrumare a activității de audit public intern

În cadrul acestei activități UCAAPI a desfășurat următoarele acțiuni:

- ♦ **Misiuni de evaluare a activității de audit public intern organizată prin compartiment propriu**, care au avut ca scop principal verificarea respectării normelor, instrucțiunilor, precum și a Codului privind conduita etică a auditorului intern, evaluarea activității acestor compartimente și formularea de recomandări pentru corectarea și/sau îmbunătățirea activității de audit intern. Misiunile s-au desfășurat la nivelul a 5 entități publice centrale: Ministerul Energiei, Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Finanțelor Publice, Agenția Națională de Reglementare a Energiei și ARACIS. În urma realizării acestor misiuni de evaluare s-au formulat un număr de 52 recomandări.

- ♦ **Misiuni de evaluare a activității de audit public intern organizată prin sistemul de cooperare la nivelul structurilor asociative**, care au avut ca scop principal evaluarea conformității și adecvării modului de organizare și funcționare a activității de audit intern de către structurile asociative organizatoare, identificarea problemelor cu care se confruntă compartimentele de audit intern din cadrul acestor structuri, analiza cauzelor problemelor identificate și formularea de recomandări pentru corectarea deficiențelor și îmbunătățirea activității de audit intern. Misiunile au fost realizate la nivelul a 3 structuri asociative: Asociația pentru Dezvoltarea Infrastructurii Locale a Județului Ialomița, Asociația de Dezvoltare Intercomunitare Bichigel Idieciu și Centrul Regional pentru Dezvoltare Durabilă și Promovarea Turismului Țara Făgărașului, misiuni în urma cărora au fost formulate un număr de 68 recomandări.

- ♦ Misiune de evaluare privind modul de realizare a atribuțiilor delegate din competența UCAAPI în competența compartimentelor de audit public intern din cadrul Direcțiilor Generale Regionale ale Finanțelor Publice din cadrul: DGRFP Brașov, București, Craiova, Galați și Ploiești s-a finalizat prin formularea a 4 propuneri / recomandări care să îmbunătățească activitatea în această sferă.

- ♦ **Misiune de îndrumare a activității de audit public intern la nivelul Filialei Județene Prahova a ACoR** care s-a finalizat prin elaborarea a 3 instrumente specifice de audit intern, cu scopul de a facilita implementarea prevederilor actelor normative care reglementează planificarea și sistemul de cooperare pentru asigurarea funcției de audit public intern, precum și de a asigura aplicarea unitară și coerentă a Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern.

- ♦ **Misiune de evaluare ad-hoc** privind rezultatele verificării aspectelor semnalate prin petiția înregistrată la MFP cu nr. 55.712/14.07.2016 și la UCAAPI cu nr. 370.793/15.07.2016 la nivelul Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice București care s-a finalizat prin emiterea unui număr de 5 recomandări.

- ♦ **Urmărirea implementării recomandărilor** formulate în cadrul misiunilor de evaluare desfășurate, în anii precedenți, la o entitate publică centrală respectiv MADR și la 6 structuri asociative: Filiala Județeană ACoR Argeș, Filiala Județeană ACoR Olt, Filiala Județeană ACoR Prahova, Filiala Județeană ACoR Buzău, Filiala Județeană ACoR Vrancea și Filiala Județeană ACoR Mehedinți în cadrul căreia s-au urmărit un număr de 131 de recomandări din care: 39 recomandări au fost implementate, 34 recomandări au fost parțial implementate, 50 recomandări erau neimplementate, 6 recomandări nu mai sunt de actualitate și pentru 2 recomandări nu a putut fi stabilit stadiul implementării.

18. Activități specifice privind realizarea obiectivelor generale ale auditului public intern

A. Dezvoltarea cadrului normativ privind auditul public intern. Având în vedere atribuțiile stabilite prin cadrul normativ, UCAAPI a elaborat propuneri în vederea modificării / completării Normelor privind sistemul de cooperare pentru asigurarea funcției de audit public intern, aprobate prin H.G. nr. 1183/2012 și a Normelor privind

modul de nominalizare a membrilor Comitetului de audit public intern, aprobate prin H.G. nr. 235/2003. Totodată, în cazul Cadrului general de echivalare a competențelor profesionale necesare pentru obținerea Certificatului de atestare, aprobat prin OMFP nr. 659/2015 a fost elaborat și promovat un proiect de act normativ pentru actualizarea acestuia care a fost aprobat prin OMFP nr. 783/2016.

B. Raportarea activității de audit public intern. UCAAPI a elaborat Raportul privind activitatea de audit intern în sectorul în sectorul public pe anul 2015, urmare colectării și prelucrării informațiilor cuprinse în 58 rapoarte privind activitatea de audit public intern desfășurată la nivelul entităților publice centrale, inclusiv de la nivelul entităților subordonate, aflate în coordonarea sau sub autoritatea acestora, 8 rapoarte centralizatoare la nivelul Direcțiilor Generale Regionale ale Finanțelor Publice privind activitatea de audit public intern desfășurată la nivelul administrației publice locale și 42 rapoarte privind activitatea de audit public intern realizată în sistem de cooperare.

De asemenea, s-a asigurat dezvoltarea sistemului de raportare a rezultatelor activității de audit public intern aferent anului 2016, a formatelor standard a raportului cât și a anexelor acestuia, ulterior fiind publicate pe pagina de internet a MFP, secțiunea UCAAPI/Raportări, pentru a putea fi accesate și utilizate.

C. Fundamentarea și formularea de propuneri pentru elaborarea strategiei dezvoltării activității de audit public intern pentru perioada 2017 – 2020, fiind elaborate în acest sens priorități (direcții) pentru dezvoltarea auditului public intern, care să reprezinte punctul de plecare pentru elaborarea documentului strategic.

D. Dezvoltarea de instrumente specifice de audit. UCAAPI a elaborat/actualizat 4 instrumente de audit intern, cu scopul de a

facilita implementarea prevederilor actelor normative care reglementează planificarea anuală și multianuală și dimensionarea structurii de audit public intern la nivelul entităților publice locale/structurilor asociative organizatoare precum și modul de realizare a decontului de cheltuieli între entitatea publică locală/structura asociativă organizatoare și entitățile publice partenere în acordul de cooperare.

Nr. crt.	Denumire instrument de audit
1.	Îndrumar privind modul de realizare a planificării anuale și multianuale la nivelul entităților publice locale/structurilor asociative care au organizată funcția de audit public intern în sistem de cooperare;
2.	Îndrumar privind modalitatea de dimensionare a structurii de audit public intern la nivelul entității publice locale/structurilor asociative organizatoare;
3.	Îndrumar privind modul de realizare a decontului de cheltuieli între entitatea publică locală/structura asociativă organizatoare și entitățile publice partenere în acordul de cooperare;
4.	Îndrumar privind avizarea proiectelor de Carta auditului intern, Revizia I, actualizată

E. Coordonarea procesului de atestare națională a auditorilor interni din sectorul public și a persoanelor fizice, activitate care a constat în principal în asigurarea secretariatului Comisiei de atestare și redactarea documentelor emise de Comisie pentru un număr de 4 ședințe, pregătirea în vederea înaintării către Comisia de atestare a unui număr de 37 de dosare de solicitare a obținerii Certificatului de atestare și elaborarea documentației necesare în vederea actualizării componenței Comisiei de atestare.

F. Coordonarea procesului de pregătire profesională a auditorilor interni din sectorul public. UCAAPI, în baza Programului de pregătire profesională a auditorilor interni din sectorul public pe anul 2016 a organizat și desfășurat 7 programe de

instruire pe domeniul auditului public intern, respectiv:

Forma de instruire	Teme de instruire	Auditori participanți
Grupuri de dezbateri	Grup de lucru cu auditorii interni din sistemul administrației publice centrale în vederea îmbunătățirii metodologiei auditului public intern	23
Seminarii de instruire	Auditul performanței	125
	Tehnici de eșantionare în auditul intern	206
	Auditul sistemelor informatice	185
	Auditul sistemului decizional	269
	Tehnici de audit privind investițiile publice	305
	Standardele Internaționale de Audit Intern	299
TOTAL		1412

Programele de instruire au fost stabilite plecând de la nevoile de instruire identificate și comunicate de compartimentele de audit public intern organizate în administrația publică.

De asemenea, au fost organizate și desfășurate 5 sesiuni de pregătire profesională privind activitatea de planificare și de derulare a unei misiuni de audit intern, pe centre zonale, a unui număr de 238 auditori interni care își desfășoară activitatea în cadrul structurilor asociative, astfel:

Locul de desfășurare	Teme de instruire	Auditori participanți
Timișoara	1. Planificarea anuală și multianuală	49
Argeș		41
Suceava		53
Constanța	2. Derularea misiunii de audit intern	51
Cluj		44
TOTAL		238

G. Alte activități de audit intern cu caracter general. În conformitate cu atribuțiile stabilite UCAAPI a desfășurat în cursul anului 2016 o serie de activități cu caracter general, respectiv:

G.1. Actualizarea procedurilor operaționale privind Avizarea normelor metodologice specifice exercitării activității de audit public intern și Avizarea Cartei auditului public intern utilizată în cadrul entităților publice, precum și elaborarea Procedurii operaționale privind evaluarea de către Comisia de

atestare a dosarelor depuse de auditorii interni din sectorul și de persoanele fizice în vederea acordării / menținerii valabilității / suspendării certificatelor de atestare.

G.2. Avizarea pentru conformitate a proiectelor de Normelor metodologice privind exercitarea activității de audit public intern primite de la 10 entități publice centrale și 6 structuri asociative organizatoare precum și a proiectelor de Carta a auditului public intern, primite de la 9 entități publice centrale și 7 structuri asociative organizatoare.

G.3. Asigurarea organizării și aplicarea procedurii de avizare a șefilor sau coordonatorilor compartimentelor de audit intern din cadrul a 9 entități publice centrale, respectiv: Înalta Curte de Casație și Justiție, Curtea Constituțională, ANRE, MADR, CNAS, SPP, ANSVSA, SRI, Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989, precum și din cadrul a două structuri asociative: ADI Izvoarele Șieului și ADI Bichigel Idieciu.

De asemenea a fost realizată și o avizare pentru un auditor intern din cadrul UCAAPI.

Totodată, a fost analizată și o solicitare de obținere a avizului în vederea destituirii de către conducătorul entității a șefului compartimentului de audit public intern din cadrul ANSVSA, avizul emis în această situație fiind unul negativ.

G.4. Asigurarea secretariatului tehnic pentru Comitetul de audit public intern care s-a întrunit în cadrul a 7 ședințe și elaborarea documentației necesare în vederea modificării componenței acestuia.

G.5. Furnizarea de consultanță și asistență de specialitate compartimentelor de audit intern din cadrul entităților publice pe probleme legate în principal de aplicarea metodologiei de audit public intern, avizarea numirii/destituirii șefului compartimentului de

audit public intern, avizarea numirii/revocării auditorilor publici interni, atestarea auditorilor interni.

Totodată, UCAAPI a asigurat îndrumare și a acordat asistență de specialitate compartimentelor de la entitățile publice locale și structurilor asociative în implementarea sistemului de cooperare în domeniul auditului public intern.

G.6. Formularea de răspunsuri la adrese/petiții/scrisori primite pe domeniul de competență, prin care s-au solicitat informații, clarificări, puncte de vedere cu privire în special la desfășurarea activității de audit public intern, procesul de atestare a auditorilor publici interni, realizarea misiunilor de audit public intern, organizarea și funcționarea activității de audit public intern.

Precizăm faptul că, în cursul anului 2016 UCAAPI a soluționat un număr de peste 850 (adrese, scrisori, lucrări inițiate, etc.) de lucrări și 12 petiții.

Pentru buna desfășurare a activității, UCAAPI a asigurat realizarea activităților reglementate prin procedurile de sistem, în principal, în domeniile: control intern (chestionar autoevaluare, raport semestrial/anual privind stadiului implementării sistemului de control intern, registrul riscurilor etc.), integritate și anticorupție (plan de acțiuni, raport privind stadiul implementării strategiei naționale anticorupție), resurse umane (pregătire profesională, documentație privind organizarea concursurilor, evaluarea performanțelor profesionale etc.).

Precizăm faptul că, materialele și documentele elaborate de UCAAPI urmare realizării activităților planificate au fost supuse dezbaterii și avizării Comitetului pentru Audit Public Intern în conformitate cu competențele stabilite acestui comitet.

Partea a III-a – Activitatea Comitetului de Audit Public Intern din România

În cursul anului 2016, membrii CAPI s-au întâlnit în cadrul a 5 ședințe ordinare, după cum urmează:

Nr. crt.	Data organizării ședinței	Nr. membrii CAPI	Nr. membrii CAPI prezenți	Asigurat cvorum Da/Nu
1.	02.03.2016	9	8	Da
2.	23.05.2016	8	7	Da
3.	07.07.2016	8	7	Da
4.	22.09.2016	7	6	Da
5.	17.11.2016	7	7	Da

Activitatea desfășurată de membrii CAPI în cadrul ședințelor organizate potrivit Ordinii de zi stabilite pentru fiecare ședință se prezintă astfel:

1. Ședința CAPI din data de 02.03.2016

Documente/materiale dezbătute:

- *Raport privind activitatea desfășurată de Comitetul pentru Audit Public Intern pe anul 2015.* Raportul prezintă activitatea desfășurată de CAPI în anul 2015. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul Raportului, au formulat unele propuneri de modificare și completare și au aprobat în unanimitate raportul.

- *Proiect de Ordin privind modificarea și completarea OMFP nr. 659/2015 pentru aprobarea Cadrelui general de echivalare a competențelor profesionale necesare pentru obținerea certificatului de atestare.* Prin proiectul de act normativ s-a propus modificarea și completarea OMFP nr. 659/2015 pentru aprobarea Cadrelui general de echivalare a competențelor profesionale necesare pentru obținerea certificatului de atestare. Membrii CAPI au analizat și dezbătut propunerile de modificare și completare la OMFP nr. 659/2015, au formulat unele propuneri de revizuire a textelor și le-au avizat cu majoritate de voturi, cu amendamentele aduse în cadrul ședinței.

- *Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014–2020.* Acesta prevede ca obiectiv întărirea capacității auditului intern la nivelul structurilor din administrația publică centrală și locală și o serie de activități a

căror realizare este în responsabilitatea UCAAPI. Membrii CAPI au analizat și dezbătut Planul și au propus ca UCAAPI să facă o analiză a activităților cuprinse în strategie, să stabilească activitățile ce se pot realiza cu resursele existente, precum și acțiunile necesare pentru realizarea acestora, după care documentația să fie supuse din nou dezbaterii CAPI.

- *Îndrumar privind avizarea normelor metodologice specifice exercitării activității de audit public intern.* Documentul descrie cadrul general privind realizarea procesului de avizare al Normelor metodologice specifice exercitării activității de audit public intern, elaborate de către compartimentele de audit intern din cadrul entităților publice. Membrii CAPI au analizat și dezbătut documentul și au propus ca acesta să fie supus dezbaterii auditorilor interni din entitățile publice care îl vor aplica în practică.

2. Ședința din data de 23.05.2016

Documente/materiale dezbătute:

- *Raportul privind activitatea de audit public intern la nivel național pe anul 2015.* Raportul prezintă activitatea de audit public intern desfășurată la nivel național pe anul 2015. Membrii CAPI au analizat și dezbătut documentul, au apreciat modul de sintetizare și prezentare a informațiilor în cadrul acestuia și concluzionat că forma de prezentare și conținutul sunt mult îmbunătățite față de ani anteriori. Raportul a fost supus la vot și avizat favorabil, în unanimitate.

- *Îndrumar privind avizarea normelor metodologice specifice.* Documentul descrie cadrul general privind realizarea procesului de avizare al Normelor metodologice specifice exercitării activității de audit public intern, elaborate de către compartimentele de audit public intern din cadrul entităților publice. Membrii CAPI au analizat și dezbătut documentul elaborat, au făcut unele propuneri de modificare de formă a unor paragrafe și în final l-au supus la vot și avizat în unanimitate.

3. Ședința din data de 07.07.2016

Documente/materiale dezbătute:

- *Punct de vedere al UCAAPI privind modul de realizare a decontului de cheltuieli între*

entitatea organizatoare și entitățile publice partenere în Acordul de cooperare. Documentul prezintă metodologia de estimare și decontare a cheltuielilor ocazionate de desfășurarea activității de audit intern prin sistemul de cooperare. Membrii CAPI au analizat și dezbătut documentul elaborat, au apreciat utilitatea acestuia, au formulat unele sugestii punctuale de modificare și completare în conținutul materialului și au avizat favorabil documentul cu unanimitate de voturi.

- *Punct de vedere al UCAAPI privind modul de realizare a planificării anuale și multianuale la nivelul structurilor asociative care au organizat funcția de audit public intern în sistem de cooperare.* Documentul prezintă modul de realizare a planificării anuale și multianuale a activității de audit public intern la nivelul structurilor asociative care au organizat funcția de audit public intern în sistem de cooperare. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul materialului elaborat, au apreciat utilitatea acestuia, au formulat unele sugestii punctuale de modificare și completare și au avizat favorabil, cu unanimitate de voturi, documentul.

- *Punct de vedere al UCAAPI privind modalitatea de dimensionare a structurii de audit public intern la nivelul entităților publice locale organizatoare.* Documentul prezintă modalitatea de fundamentare și dimensionare a compartimentului de audit intern de la nivelul entității publice locale/structurii asociative organizatoare, astfel încât aceasta să asigure nevoile de audit pentru toate entitățile publice partenere care își asigură funcția de audit intern în sistem de cooperare. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul materialului elaborat, au apreciat utilitatea acestuia, au formulat unele sugestii punctuale de modificare și au avizat favorabil, cu unanimitate de voturi, documentul.

- *Îndrumar privind avizarea proiectelor de Carta auditului intern.* Documentul descrie cadrul general privind realizarea procesului de avizare a Cartei auditului intern, elaborate de către compartimentele de audit intern din cadrul entităților publice. Membrii CAPI au analizat și dezbătut documentul elaborat și au apreciat utilitatea acestuia, au formulat

unele sugestii punctuale de modificare de formă și au avizat favorabil, cu unanimitate de voturi, documentul.

4. Ședința din data de 22.09.2016

Documente/materiale dezbătute:

- *Proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Normelor privind modul de nominalizare a membrilor Comitetului pentru Audit Public Intern, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2003.* Prin proiectul de act normativ s-a propus limitarea numărului experților în contabilitate publică de la doi membrii la un singur membru și introducerea reprezentantului conducerii structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale, definirea de criterii de selectare în CAPI a profesorilor universitari, auditorilor interni, expertului în contabilitate publică, expertului în domeniul juridic, expertului în domeniul sistemelor informatice și reprezentantului din conducerea structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale, stabilirea unui mandat al membrilor CAPI, cu posibilitatea de prelungire o singură dată, stabilirea structurii cadru a Regulamentului de organizare și funcționare a CAPI. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul documentului și au emis o opinie favorabilă cu unele sugestii referitoare la reducerea numărului de ministere la cel puțin două pentru selectarea auditorilor interni, revizuirea unor criterii de selecție a membrilor CAPI, eliminarea propunerilor privind stabilirea mandatului membrilor CAPI, eliminarea aspectelor referitoare la elaborarea ROF-ului CAPI.

5. Ședința din data de 17.11.2016

Documente/materiale dezbătute:

- *Proiectul de Plan de activitate al Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern pe anul 2017 și Referatul de justificare.* Planul prezintă activitățile ce sunt programate a fi realizate de UCAAPI pe anul 2017, iar *Referatul de justificare* fundamentează pe fiecare secțiune și activitate cuprinsă în plan necesitatea realizării acesteia. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul celor două documente elaborate, au apreciat modul de structurare

al activităților pe secțiunile din plan, au făcut unele observații punctuale cu privire la unele activități cuprinse în plan și termenele de realizare și au supus la vot și avizat favorabil, cu unanimitate de voturi, cele două documente.

- *Priorități (direcții) privind dezvoltarea auditului public intern.* Documentul prezintă stadiul organizării și funcționării auditului public intern la nivel național, urmare unei analize diagnostic efectuate și principalele direcții de acțiune pentru dezvoltarea funcției de audit public intern, în vederea consolidării auditului intern în sectorul public, în perioada 2017 - 2020. Membrii CAPI au analizat și dezbătut documentul elaborat, au apreciat calitatea acestuia, au formulat unele sugestii de completare a documentului și au supus la vot și avizat favorabil, cu unanimitate de voturi, documentul.

- *Model-cadru de Raport privind activitatea de audit public intern aferentă anului 2016.* Documentul cuprinde macheta Raportului anual al activității de audit intern pe anul 2016. Membrii CAPI au analizat și dezbătut proiectul cadru de raport, au apreciat modificările aduse față de structura de raportare anterioară, au formulat unele sugestii punctuale de modificare de formă și au supus la vot și avizat favorabil, cu unanimitate de voturi, documentul.

- *Regulamentul de organizare și funcționare a CAPI.* Membrii CAPI au luat în analiză și dezbateră necesitatea revizuirii ROF-ului CAPI, au analizat și dezbătut forma actualizată a ROF-ului, au formulat unele propuneri de modificare și completare și au aprobat cu majoritatea de voturi documentul actualizat.

6. Concluzii

Dialogul și comunicarea permanentă dintre CAPI și UCAAPI au contribuit la construirea unei relații puternice și a permis informarea rapidă a CAPI în privința potențialelor greutăți sau restricții ce ar putea afecta activitatea UCAAPI, iar răspunsul Comitetului a fost prompt și eficient.

În cadrul ședințelor CAPI, discuțiile s-au axat pe probleme de specialitate, dar au avut în vedere și unele probleme administrative sau punctuale care au necesitat clarificări.

Pe ordinea de zi a ședințelor organizate s-au regăsit documente/materiale elaborate de către UCAAPI, acestea primind aviz pozitiv sau opinie favorabilă, neexistând situații de refuz de emitere a avizului sau a unei opinii cu rezerve/nefavorabile.

Formularea de avize și opinii favorabile pentru toate documentele și materialele dezbătute în cadrul ședințelor CAPI reprezintă un gir profesional asupra faptului că munca auditorilor interni din cadrul UCAAPI s-a desfășurat în conformitate cu cadrul procedural și metodologic în vigoare.

UCAAPI a ținut cont, în etapa de finalizare a documentelor și materialelor elaborate, de opiniile și recomandările formulate de membrii CAPI în cadrul ședințelor de lucru.

Camil Bojin – auditor superior

Aurelia Coman – auditor superior

Aurelia Cotruță – auditor superior

Miorica Necula – auditor superior

Monica Preda – auditor superior

Ion Croitoru – șef birou SMG

Tiberiu Tudoran – șef serviciu SOAPI

Dragoș Niculae – șef birou CER

Marioara Diaconescu – director UCAAPI